

Simbolisks vēstījums par valsts vēsturi

17. septembrī Valsts prezidenta kanceleja iepazīstināja mākslas jomas un plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus ar Rīgas pils Svētku zāles jaunākajiem griestu gleznojumiem – Alekseja Naumova “Tautas manifestācijas Daugavmalā” un Andra Eglīša “Latvijas Republikas dibināšana 1918. gada 18. novembrī” – un Valsts prezidentu portretu galeriju.

Valsts prezidenta kancelejas vadītājs Andris Teikmanis: “Rīgas pils ir izcili skaista celtne, arhitektūras piemineklis ar vairāk nekā 500 gadu senu vēsturi, un tas uzliek zināmas prasības, domājot par dizaina papildinājumiem, jebkādam pārmaiņām. Rīgas pils Svētku zāle ir unikāla telpa, Rīgas pils centrālā vieta, kurā atspoguļota valsts vēsture. Svētku zāles griestu gleznojumi nav daudz, bet katrs nes simbolisku vēstījumu, tāpēc Rīgas pils atjaunošanas padomes lēmums 2017. gadā par gleznojumu tēmām – “Tautas manifestācijas Daugavmalā” un “Latvijas Republikas dibināšana 1918. gada 18. novembrī” – nebija viegls. Tikpat svarīgs bija lēmums par māksliniekiem, kuri uzņemsies šo atbildīgo pienākumu – radīt Rīgas pils Svētku zāles griestu gleznojumu un Valsts prezidenta (2015–2019) Raimonda Vējoņa portretu.”

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja direktore Māra Lāce, kuŗa gleznojumu radīšanā piedalījās kā eksperte, teica: “Kad 1938. gadā Eizena Laubes vadībā tika izveidota Svētku zāle un tapa ideja par griestu gleznojumiem, kas ataino Latvijas vēsturi un latvisko dzīvesziņu, neviens nesaprata, cik kompli-

Foto autors: Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

cētu uzdevumu uzdoņ nākotnes pils saimniekiem. Šie griestu gleznojumi un Valsts prezidentu portreti ir valsts pasūtījums, un ir jautājums, kāda ir mūsu attieksme, pieeja, risinājumi un cik no mūsu māksliniekiem ir gatavi iesaistīties šādos darbos.” Mākslinieks Andris Eglītis: “Liels paldies Valsts prezidenta kancelejai un ekspertu komisijai par man izteikto uzaicinājumu gleznot “Latvijas Republikas dibināšana 1918. gada 18. novembrī”! Gribēju saglabāt darba vēsturisko vēstījumu, bet vienlaikus parādīt, ka tas ir tapis mūsdienās. Gleznas radīšanai pat bija izveidota speciāla studija – Latvijas Nacionālā teātra skatuves makets ar modeļiem. Bija aizraujoši arī lasīt tā laika liecības, kur, par spīti kaŗam un chaosam, kas valdīja visapkārt, bija sajūtama

milzīga dzīvotgriba, entuziasms. Šo gaisotni arī gribēju panākt darbā”

Mākslinieks Aleksejs Naumovs, nevarēdams ierasties klātienē, jo Parīzē atklāja gleznu izstādi, savas pārdomas atsūtīja rakstiski: “Man bija liels gods un emocionāls savīļojums strādāt pie griestu gleznojuma “Tautas manifestācija Daugavmalā” Rīgas pils Svētku zālē. Šajā darbā apvienojās manas personīgās atmiņas par to laiku un notikumiem, vēsturisko materiālu pētniecība, sarunas ar gājiena dalībniekiem. Tā ir skaista atgriešanās pie monumentālās glezniecības, par ko bieži sapņoju. Ar kompozicionālo risinājumu, ar krāsu un kustību es parādu cilvēku spēku un vienotību ceļā uz brīvību. Tas ir prieka, svētku un cerību noskaņojums, jo karogi pli-

vo un cilvēki ir lepmi un drosmīgi. Gleznojot es biju kopā ar viņiem, kur visi ir draugi, kolēģas, domu biedri.”

Pārdomās par R. Vējoņa portreta tapšanu dalījās arī māksliniece Frančeska Kirke: “Tas ir parādes portrets vēsturiskai personībai – Valsts prezidentam (2015–2019) Raimondam Vējoņim. Man šķita, ka ir jālauz tradīcija – veidot portretu kā pusfigūru. Tāpat vēlējos saposušos Valsts prezidentu atainot ainavā – dabā. Tas bija liels izaicinājums, tāpēc darbs tapa aptuvenu gadu.”

Šie ir pirmie Rīgas pils Svētku zāles griestu gleznojumi, kas ir tapuši pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas. Lielākā daļa vēsturisko griestu gleznojumu tapuši 20. gadsimta 30. gadu beigās, daži – padomju okupācijas laikā.

Forums “Virtuālie latvieši pasaulē” savedīs kopā diasporu no pieciem kontinentiem

25. septembrī plkst. 17 pēc Latvijas laika diasporas portāls Latviesi.com sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu aicina uz diasporas kopienu sadarbības tiešsaistes forumu “Virtuālie latvieši pasaulē”. Forumā piedalīsies latvieši no pieciem kontinentiem, stāstot par pieredzi tuvākās un tālākās zemēs, profesionāli darbojoties visdažādākajās jomās un vienlaikus uzturot saikni gan ar Latviju, gan Latvijas cilvēkiem citviet pasaulē.

Projektā īpaša vērība veltīta valstīm, kur latviešu diaspora vēl ir samērā maz apzināta vai škie-

tami izzudusi. Taču sešas vēstneses jeb Latviesi.com pasaules korespondentes vien dažu mēnešu laikā savās publikācijās parādījušas, ka Brazīlijā, Vācijā, Austrālijā, Venecuēlā, Argentīnā, Singapūrā, Meksikā, Japānā, Francijā, Skandināvijas valstīs, Čīlē, Gruzijā, Honkongā, Maldīvijā, Beļģijā, Ķīnā, Izraēlā un vēl citviet ir latvieši, kuŗu profesijas, biznesa idejas, zinātniskie sasniegumi un aizraušānās ir plašākas uzmanības vērtas. Visas publikācijas varat lasīt un skatīties Latviesi.com.

Skatiet virtuālajā platformā remo.com. Interesentus lū-

dzam aizpildīt reģistrācijas anketu.

Ievadā foruma dalībniekus uzrunās Latvijas speciālo uzdevumu vēsniece diasporas jautājumos Elita Gavele, portāla latviesi.com galvenais redaktors Kristaps Grasis un Eiropas Latviešu apvienības priekšsēde Elīna Pinto. Otrajā daļā foruma dalībnieki sadalīsies pa virtuālām “istabām” – katra no tām būs veltīta noteiktam pasaules reģionam, un dalībnieki varēs izvēlēties sev interesējošo. Katrā no “istabām” sarunu moderēs viena no latviesi.com vēstnesēm. Trešajā daļā “istabas” būs veltītas

konkrētām tēmām, tostarp kultūrai, izglītībai, zinātnei un tehnoloģijām, dizainam, uzņēmējdarbībai, organizāciju darbībai.

Paturot prātā, ka gan trimdas latviešu, gan arī jaunās diasporas vidū ir cilvēki, kuru latviešu valodas zināšanas ir nelielas, bet interese par visu latvisko saglabājusies – vai dažos gadījumos tikai nesen radusies – atsevišķa “istaba” virtuālajā forumā būs atvēlēta sarunām angļu valodā. Pēc foruma oficiālās daļas noslēguma “istabas” vēl tiks atvērtas pilnīgi brīvām sarunām dalībnieku starpā.

In Memoriam.
Jānis Kukainis

2. lpp.

Sallijas
Benfeldes un
Kārļa Streipa
komentāri

5. lpp.

Godina
dižo kokli

6. lpp.

Par namu
ar likteni

7. lpp.

Pie tautiešiem
Dublinā

8. – 9. lpp.

Juris Lorencs
vērtē grāmatas

10. lpp.

Sporta ziņas

12. lpp.

IN MEMORIAM

Godavīru JĀNI KUKAINI pieminot

Latviešu sabiedrība visā pasaulē labi pazina Jāni Kukaini kā izcilu godavīru un Latvijas patriotu. Ar savu inženiera darbā gūto vadītāja pieredzi un rūdījumu, būdams Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēdis vairāk nekā desmit gadus, Jānis spēja īstenot tādas mērķus, kas bija nozīmīgi visai latviešu sabiedrībai ārzemēs, Latvijas valstij un latviešiem vispār. Kā īsi pēc Jāņa Kukaiņa aiziešanas Mūžībā savā paziņojumā uzsvēra Valsts prezidents Egils Levits, Jāņa Kukaiņa lietpratīgais darbs latviešu sabiedrisko organizāciju vadībā un trimdas sabiedrībā daudzu gadu desmitu garumā, gādājot par atjaunotās Latvijas drošību un demokrātiju, vainagojās ar valsts pievienošanu NATO.

Būdams Amerikas Latviešu apvienības priekšsēdis, no 1996. līdz 2002. gadam Jānis Kukainis vadīja NATO darba grupu PBLA valdē, un īstenoja intensīvu kampaņu, lai panāktu, ka Latvija un pārējās Baltijas valstis kļūst par NATO dalībvalstīm. Tas nebija panākams bez neatlaidīga ikdienas darba, pārliecinot ASV kongresa locekļus par atbalstu šai idejai. 2000. gada vasarā Jānis Kukainis kopā ar baltiešu kopienas pārstāvi *Karl Altau* un diplomātu Jāni Eichmani uzsāka leģendāro *NATO Road Show*, apbraukājot latviešu, igauņu un lietuviešu centrus Ziemeļamerikā, aicinot baltiešu vēlētajus uzrunāt savus pārstāvjus ASV kongresā. Jānis Kukainis četru gadu laikā apmeklēja latviešu centrus vismaz 20 valstīs ASV un aicināja tautiešus piedalīties savu kongresa locekļu pārliecināšanā. Viņš bija klāt visur, kur vien tika runāts par NATO paplašināšanu, pārliecināja ASV valdības pārstāvjus ieņemt labvēlīgu viedokli, rīkoja konferences par Baltijas valstu

drošības jautājumiem. Būtu grūti toreiz atrast kādu citu, kam būtu tik daudz enerģijas, kontaktu, uzņēmības un atbildības kā tas bija Jānim Kukainim. Šo pūļu rezultātā ASV kongress un valdība iestājās par Latvijas uzaiņināšanu pievienoties NATO dalībvalstīm un 2002. gada novembrī NATO galotņu sanāksmē Prāgā šis mērķis tika sasniegts. Šo gadu darbs labi atspoguļots Anitas Tēraudas un *Karl Altau* grāmatā *“The Campaign to Admit Latvia into NATO”*, kas izdota Vašingtonā 2005. gadā.

Pēc Latvijas un citu austrumeiropas valstu pievienošanas NATO, Jānis Kukainis meklēja citus veidus, kur likt lietā savu enerģiju un palīdzēt Latvijas valstij. Jānis Kukainis bija tas, kurš 2013. gadā uzsāka vēl vienu jaunu iniciatīvu – rīkot Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumu (PLEIF), ar mērķi izmantot latviešu uzņēmēju ārzemēs uzkrāto pieredzi Latvijas tautsaimniecības attīstības veicināšanai. Pirms šī pirmā foruma Jānis personīgi uzrunāja ap četrsimt latviešu uzņēmējus visā pasaulē, un 350 no viņiem at-

brauca uz pirmo PLEIF Rīgā, un tagad šie forumi kļuvuši par ikgadēju notikumu. Jāņa Kukaiņa un viņa ģimenes ierosme bija arī ikgadējie un ārkārtīgi populārie ārzemju latviešu jauniešu “Sveika, Latvija!” programmas ceļojumi uz Latviju. Viņš ieguldījis arī lielu darbu dubultpilsonības pieļaušanā, pārvietojamā pasu darbstaģiju ieviešanā Latvijas vēstniecību darbā un mobilizējot tautiešus būt aktīviem Latvijas vēlēšanās. Viņš lielā mērā arī lika Latvijas politiķiem novērtēt trimdas devumu Latvijas neatkarības atgūšanā un tautsaimniecības atdzimšanā.

Tieši Jānis Kukainis bija tas, kurš vienmēr (kas nebūt nebija populāri) aicināja Latvijas valdību atvēlēt divus procentus no iekšzemes kopprodukta Latvijas valsts aizsardzībai NATO, jo satiekot savu ASV senatoru, tas Kukainim vienmēr prasījis: “*Jānis, where’s promised two percent?*” (Jāni, kur ir apsolītie divi procenti?). Jānis Kukainis kā godavīrs saprata, ka arī Latvijas valdībai tās dotie solījumi ir jāpilda, citādi baltiešu draugiem

ASV administrācijā būs grūti turēt savējos un aizstāvēt Latvijas dalību NATO.

Jānis bija no tiem vīriem, kas vienmēr turēja savu doto vārdu un bija izteikts cilvēks, viņam nebija pieņemama nebeidzamā plānu veidošana un rakstīšana Latvijas ministrijās. Viņa enerģiskajai un straujajai dabai vienmēr šķita, ka pārmaiņas brīvību atguvušajā Latvijā notiek pārāk lēni. Jānis ar savu tiešo un atklāto valodu nereti bija neērts Latvijas politikajai videi, bet tie kas Jāni pazina tuvāk, zināja, ka aiz paskarbā un tiešā ārējās izteiksmes veida slēpās sirds, kas bija “pareizajā vietā”. Pašreizējā PBLA priekšsēde Kristīne Saulīte atminas, ka Jānis Kukainis reiz viņai stāstījis, ka Jānim bērniņā vaicāts, kas viņš pieaudzis vēlētos kļūt, un mazais Jānis toreiz atbildējis, ka vēlētos kļūt godavīrs. Tāds Jānis Kukainis bija un palika visu savu mūžu. Neaizmirstams mums visiem, kas viņu pazina. Jānis ārkārtīgi milēja savu ģimeni un izaudzināja latviskā garā meitu Gintu, dēlus Robertu un Mātisu, un visi deviņi Jāņa Kukaiņa mazbērni runā latviski.

Jāņa Kukaiņa aiziešana ir milzu zaudējums visai mūsu tautai, latvietība un darbs Latvijas un latviešu tautas labā bija Jāņa Kukaiņa patiesā misija un aicinājums. Mēs, Jāņa Kukaiņa kolēģi PBLA, esam bezgala patei-

cīgi par to, ka varējām iepazīt Jāni un strādāt kopā ar tik izcilu latvieti. Jānis bija cilvēcisks vērtību un patriotisma paraugs. Nekad viņš necentās izpatikt, jo par visu augstāk turēja godīgumu, kaut arī tas reizumis noveda pie neērtām situācijām un to rezultātā Jānis palika pārprasts. Jānis mācīja mūs būt nesavtīgiem, netiekties pēc personīgā labuma, bet strādāt un nekad neaizmirst, ka Latvija – brīvība, neatkarība un labklājība – ir visas tautas atbildība.

Viens no Jāņa Kukaiņa pazīstamākajiem izteicieniem bija “katrs latvietis ir zelta vērts”. Ar to viņš domāja to, ka katrs no ārvalstīs mītošajiem tautiešiem var sniegt neatsveramu palīdzību Latvijas valstij. Mēs, PBLA kolēģi, labi zinām, ka Jāņa Kukaiņa darbs Latvijas un pasaules latviešu sabiedrības labā ir vērts daudz vairāk, kā tas būtu izsverams zeltā.

Pasaules Brīvo latviešu apvienība sērās izsaka visdziļāko līdzjutību Jāņa Kukaiņa dzīvesbiedrei Aijai, meitai Gintai, dēliem Robertam un Mātīsam, visiem deviņiem Jāņa mazbērniem, tuviniekiem, draugiem un visai latviešu tautai, izcilo mūsu godavīru zaudējot.

**Kristīne Saulīte,
Raits Eglītis un
Jānis Andersons,
PBLA pārstāvniecībā**

Es lepojos ar viņa draudzību

Jāņa Kukaiņa draudzība bija jāiegūst. Viņš nekad nekoķetēja, neizlikās, neteica glaimus. Viņš bija ļoti tiešs un dažbrīd pat ass. Bet viņš vienmēr teica patiesību, teica, ko domā. Jānis būtu bijis labs un piemērots valstsvīrs Latvijai, jo turklāt bija dziļi patriotisks cilvēks. Necieta dubultmoralī, liekulību, bija lietišķs un darbojās ātri. Kā citkārt tehniskas profesijas cilvēks. Bet tai pašā laikā ļoti saprata radošos, mākslinieciskās dabas cilvēkus. Kultūra un māksla Jānim nebija svešvārdi – Kukaiņu ģimenes lokā vienmēr bijusi vieta literatūrai, mākslai, visam daiļajam. Pateicoties Jāņa izkārtojumam, kad viņš bija PBLA valdes priekšsēdis, es saņēmu iespēju doties uz Austrālijas latviešu Kultūras dienām Melburnā 2005. gadā, viņš teica: “Ko tu uz to Ameriku vien! Aizlido pie latviešiem Austrālijā, tu redzēsi, cik viņi sirsnīgi un patiesi! Mums visiem jāstrādā kopā!” Tā arī bija.

Jānis pavisam tieši teica, kas viņam patīk un kā pietrūkst *Laikā* un es ieklausījos, jo zināju, ka Kukaiņu ģimene cītīgi lasa *Laiku*, visās paaudzēs.

Jānim bija ļoti vīrišķīga stāja, viņš bija džentlmenis, un ar

prieku vēroju, kā tas pārmantojies Mātīšā un Robertā. Latviska ģimene no pamatu pamatiem, ar visu to, kas ārzemēs, prom no Latvijas mītošiem patiesiem patriotiem raksturīgs, – runāt latviski un tikai latviski, darboties, atbalstīt, ziedot, ne taupīt ne laiku, ne naudu. Jānis netaupīja ne uzslavas, ne kritiku – ja viņš tā uzskatīja, teica atklāti. Ar šādiem cilvēkiem ir tik viegli – raisās sarunas, notiek domu apmaiņa. Jā, kādreiz arī uzplaiksnījās atšķirīgi viedokļi, bet pāri visam – labvēlība, draudzība un kopīgs ceļš. Man žēl, ļoti žēl, ka tas aprāvies. Jāņa pietrūks mums visiem un – Latvijai. Viņa izlolotais PLEIF – Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums šogad bez Jāņa Kukaiņa! ALAs jubilejas kongress arī.

Mēs varam vien pateikt lielu un izjustu paldies par Tavu mūžu, mīlais draugs, cienījamais sabiedriskais darbinieks, krietnais cilvēks, Jāni Kukaini!

Visdziļākā līdzjutība Aijai, Gintai, Mātīsam, Robertam, mazbērnu pulkam, radiem, draugiem, domubiedriem!

Sit tibi terra levis!

Ligita Kovtuna

In memoriam Jānim Kukainim

Kopā ar vīru Imantu vēlamies izteikt visdziļāko līdzjutību Jāņa Kukaiņa tuviniekiem, kuŗi visāpīgāk pašlaik izjūt viņa aiziešanu, kā arī visiem viņa draugiem, kolēģiem un līdzgaitniekiem, kuŗiem ļoti pietrūks viņa gudrais padoms, bagātā dzīves pieredze, pragmatiskais optimisms un humora izjūta.

Jānis Kukainis sevī iemiesoja trimdas latviešiem piemītošās vislabākās īpašības, jo harmoniski spēja apvienot no vecākiem mantotās latviskās vērtības un patriotismu ar amerikāņiem piemītošo uzņēmības, atbildības un izdarības garu. Viņa moto bija: uzstādīt skaidrus mērķus un tad visiem spēkiem strādāt, lai tos sasniegtu, un tas viņu pavadīja gan izcili sekmīgā profesionālajā karjerā vietējā vidē, gan gadu desmitiem ilgstošajā sabiedriskajā darbā latviešu vidē

un latviešu lietās. Kā goda vīrs un nenogurstošs darba rūķis viņš bija liels ieguvums visām organizācijām, kuŗās viņš darbojās. Īpaši daudz Latvijas interešu labā viņš ir paveicis savā ilgu gadu darbā PBLA valdē un kā tās priekšsēdis, gan pēdējos gados pirms Latvijas neatkarības atgūšanas, gan gados pēc tam, kad neatkarīgajai Latvijai bija daudz jāpūlas, lai nostiprinātu savu suverenitāti, drošību, demokrātiskumu un labklājību. Savā Latvijas Valsts prezidentes amata laikā es īpaši augsti novērtēju Jāņa spējas aktivizēt PBLA kā organizāciju un ASV dzīvojošos tautiešus, lai tie vērstos pie saviem kongresmeņiem pēc politiska atbalsta. Tas daudz palīdzēja Latvijas valstiskajiem mērķiem tajā laika posmā, kad vēl tikai cerējām reiz kļūt par NATO dalībvalsti un bija nopietns at-

balsts pašas Latvijas amatpersonu darbam un pūlēm. Jāņa īpašie nopelni ir novērtēti valstiskā līmenī ar Triju zvaigžņu ordeni, Viestura ordeni un Latvijas Republikas aizsardzības ministra Atzinības medaļu.

Jāņa sapnis vienmēr bija dinamiska un ekonomiski plaukstoša Latvija, kuŗas attīstībai bijušie trimdinieki, viņu pēcnācēji un visi ārzemēs dzīvojošie latvieši varētu aktīvi pielikt savu roku. Lai viņa ražīgais mūžs un nesavtīgā kalpošana paliktu kā paraugs tiem, kuŗi būs gatavi sekot viņa pēdās! Lai Jānim vieglas smiltis...

Daloties Jāņa Kukaiņa tuvinieku sērās,
**Vaira Viķe-Freiberga,
Latvijas Valsts prezidente
(1999-2007)**

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas dalības Apvienoto Nāciju Organizācijā 30. gadadiena

Latvija ANO 30

17. septembris ir Latvijas dalības Apvienoto Nāciju Organizācijā (ANO) 30. gadadiena. Par godu šim notikumam Valsts prezidenta kanceleja sadarbībā ar Ārlietu ministriju piedāvāja diskusiju par 30 gados paveikto un turpmākajiem uzdevumiem.

(Vairāk lasiet 5. lpp.)

Skolēnu konkursa temats – “Es – Latvijas nākotnes veidotājs”

Valsts prezidenta kanceleja aicina Latvijas un diasporu vispārīgglītojošo, speciālo un profesionālo izglītības iestāžu 5. līdz 12. klašu skolēnus iztēloties sevi Valsts prezidenta amatā un sagatavot uzrunu tautai Latvijas 103. dzimšanas dienā vai nu rakstiskā formātā ar apjomu ne garāku par 500 vārdiem vai videoformātā ar ilgumu ne garāku par trīs minūtēm. Šī gada uzrunas temats ir “Es – Latvijas nākotnes veidotājs”. Konkurss noritēs trīs apakšgrupās: 5. līdz 6. klašu, 7. līdz 9. klašu un 10. līdz 12. klašu skolēniem. Katras apakšgrupas pirmās vietas ieguvējam būs iespēja nolasīt savu uzrunu Valsts prezidenta rīkotajā Latvijas 103. dzimšanas dienai veltītajā svinīgajā svētku koncertā Latvijas Nacionālajā teātrī 18. novembrī. Konkursa termiņš ir 13. oktobris.

Konkursā iesniegtos darbus izvērtēs Valsts prezidents Egils Levits un Valsts prezidenta kancelejas Darbu vērtēšanas komisija – Latvijas ANO Jauniešu delegāte Natālija Knipše, Valsts prezidenta padomniece saziņai ar sabiedrību Aiva Rozenberga, Valsts prezidenta padomnieks tiesību politikas jautājumos Jānis Pleps, Valsts prezidenta kancelejas Mediju centra komunikācijas speciāliste Rudīte Meņģelšone, Valsts Heraldikas komisijas priekšsēža vietniece administratīvajos jautājumos Ramona Umblija. Konkursa rezultāti tiks publicēti Valsts prezidenta kancelejas tīmekļvietnē *president.lv* līdz 1. novembrim. Savukārt ar pirmās vietas ieguvējiem Valsts prezidenta kanceleja sazināsies personīgi.

Konkursa mērķis ir veicināt jaunās paaudzes kritisko domāšanu, pilsonisko apziņu, izpratni par vienlīdzību sabiedrībā un patriotiskumu, vienlaikus arī interesi par Latvijas valstiskumu un Valsts prezidenta institūciju. Ar konkursa nolikumi interesenti var iepazīties, sekojot saitei *president.lv*.

15. septembrī Valsts prezidents Egils Levits

piedalījās XVI Arajološas grupas sanāksmē Romā, lai kopā ar kolēģiem – Eiropas Savienības (ES) parlamentāro republiku prezidentiem – pārrunātu instrumentus stratēģiskai ES noturības veicināšanai pēc Covid-19 krīzes. Valsts prezidents sanāksmē uzsvēra Eiropas kopējo vērtību nozīmi Eiropas stratēģiskās autonomijas stiprināšanā, “taču kopējas vērtības nenozīmē identiskas vērtības, un ir jāakceptē arī zināms vērtību pluralisms, lai svarīgos jautājumos saglabātu vienotību”.

Diskusijā par multilaterālisma nozīmi Valsts prezidents pozitīvi novērtēja ASV prezidenta Džo Baidena ieceri š. g. decembrī rīkot virtuālu demokrātijas samitu, kurā paredzēts pulcēt dažādu pasaules valstu līderus, pilsoniskās sabiedrības aktīvistus, uzņēmējus un filantropus. Valsts prezidents uzsvēra nacionālas valsts nozīmi Eiropas Savienībā kā demokrātijas fokusu.

Valsts prezidents sanāksmē uzsvēra Eiropas kopējo vērtību nozīmi Eiropas stratēģiskās autonomijas stiprināšanā, “taču kopējas vērtības nenozīmē identiskas vērtības, un ir jāakceptē arī zināms vērtību pluralisms, lai svarīgos jautājumos saglabātu vienotību”.

Austrālijā atver Latvijas vēstniecību

Mārgers Krams // Foto: LETA

Vēstniecības atvēršana Austrālijā ir apliecinājums Latvijas vēlmei un apņēmībai stiprināt divpusējās attiecības, norāda jaunais Latvijas vēstnieks Austrālijā Mārgers Krams. Tāpat vēstnieks uzsver, ka vēstniecības atvēršana paplašinās politisko dialogu, rodot jaunus sadarbības iespējas tirdzniecībā un inovatīvu tehnoloģiju attīstībā, kā arī veidojot kopīgus projektus kultūras jomā.

Vēstnieks atzīmēja, ka, lai gan ģeogrāfiski abas valstis šķir liels attālums, Latviju un Austrāliju vieno kopīga vērtību izpratne un līdzīgi viedokļi par mūsdienu pasaules iespējām un izaicinājumiem. Tāpat Krams uzsvēra, ka aktīvā un daudzskaitlīgā latviešu kopiena Austrālijā ir neatņemama Latvijas sabiedrības daļa, kuŗa

sniegusi nozīmīgu ieguldījumu Latvijas valstiskuma saglabāšanā un atjaunošanā.

“Šodien, kopīgi strādājot, mēs varam turpināt stiprināt latvisko identitāti, mūsu valodu, kultūru un dzīvesziņu. Vēstniecības atvēršana nodrošinās pieejamākus konsulāros pakalpojumus, tādējādi radot priekšnosacījumus mūsu tautiešu ciešākai saiknei ar Latviju un iespējām iesaistīties mūsu valsts politiskajos procesos,” sacīja vēstnieks.

Vācijas prezidents: Baltijas valstis, jūs neesat vienas!

Ikviena, kuŗš apdraud Baltijas valstis, apdraud visu Ziemeļatlantijas aliansi, tai skaitā arī Vāciju. Tā 16. septembrī, tiekoties ar Latvijas, Lietuvas un Igaunijas prezidentiem valstu diplomātisko attiecību 100. gadadienā, sacīja Vācijas prezidents Franks Valters Šteinmeiers. Viņš uzsver – Vācija un Baltija ir ekonomiski un politiski cieši saistītas gan Eiropas Savienības, gan NATO ietvaros, un valstu politiskās attiecības ir ciešas un uzticamas.

Kā norāda Vācijas prezidents, neilgi pēc stāšanās amatā 2017. gada vasarā viņš diezgan daudz laika pavadījis, ceļojot pa Baltijas valstīm, pārliecinoties, ka Latvija, Lietuva un Igaunija šo gadu laikā ir strauji attīstījušās. “Tallinas Zinātņu akadēmijā centos ieskicēt, kā mūsu valstu trausmainā vēsture izkristalizējas 23. augustā – no vistumšākajām stundām Hitlera-Staļina pakta parakstīšanas laikā 1939. gadā līdz Baltijas ceļam 1989. gadā, kad cilvēku ķēde aicināja pēc brīvības, iedvesmojot iedzīvotājus arī Vācijas austrumos. Mūsu kopīgā vēsture joprojām ietekmē mūs un veido atbildību, ko uzņemamies šodien. Vēsturi nekad nedrīkst izmantot kā ieroci, bet no tās jāmacās,” viņš saka.

Savukārt viesojoties Rīgā, Šteinmeiers apmeklēja Okupācijas muzeju, kā arī ticies ar aktīviem jauniešiem, diskutējot par digitālo nākotni, bet Lietuvā, Ruklā satīcis Vācijas bruņoto spēku kuŗavīrus, kuŗi NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupā dien Lietuvas bruņotajos spēkos.

Vizītē Latvijā ieradies Somijas Aizsardzības spēku komandieris

20. septembrī divu dienu darba vizītē Latvijā ieradās Somijas Aizsardzības spēku komandieris ģenerālis Timo Kivinens, lai ar Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālleitnantu Leonidu Kalniņu pārrunātu aktuālātes aizsardzības jomā, kā arī divpusējās sadarbības aktuālos jautājumus. Abu valstu Bruņoto spēku komandieri piedalījās svinīgajā vainagu nolikšanas ceremonijā

Rīgas Brāļu kapos, lai godinātu kritušo kuŗavīru piemiņu, kā arī Somijas Aizsardzības spēku komandieris apmeklēja Nacionālo bruņoto spēku Apvienoto stābu.

Nākamajā dienā ģenerālis T. Kivinens un ģenerālleitnants L. Kalniņš apmeklēja Speciālo uzdevumu vienību, lai pārrunātu aktuālos speciālo operāciju jautājumus, kā arī Ādažu bāzē tikās ar Daudznacionālā divīzijas stāba “Ziemeļi” komandieri ģenerālmajoru Flemingu Matiasenu un Sauszemes spēku Mechanizētās kājnieku brigādes komandieri pulkvedi Sandri Gaugeru. Darba vizītes laikā Latvijā Somijas Aizsardzības spēku komandieris apmeklēja arī NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centru.

Latvijā ir ienācis pasaulē jaudīgākais 10 Gbit/s optiskais internets

Pirmo reizi Latvijas vēsturē iedzīvotājiem ir pieejams 10 Gbit/s optiskais internets – 10 reizes jaudīgāks kā līdz šim un ātrākais, kāds šobrīd pasaulē pieejams. 10 Gbit/s interneta tīklu attīsta tehnoloģiju un izklaides uzņēmums Tet, un sadarbībā ar Salienu nekustamā īpašuma projekta attīstītājiem pirmie, kas tā priekšrocības varēs lietot ikdienā, ir kompleksa iedzīvotāji. Jau šoruden tīkls tiks izvērstis arī Imantā.

Latvijas Banka plāno vēl paaugstināt ekonomikas izaugsmes prognozes

Iekšzemes kopprodukta (IKP) pieaugums Latvijā šogad varētu būt vēl lielāks nekā iepriekš solītie 3,3%, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā *Rīta panorāma* izteicās Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks. Viņš norādīja, ka pēc divām nedēļām Latvijas Banka nāks klajā ar jaunām prognozēm Latvijas izaugsmei. Jau pavasarī Latvijas izaugsme tika vērtēta kā strauja, pieļaujot, ka IKP pieaugums šogad varētu pārsniegt 3,3%.

Kazāks deva mājienu, ka jaunākās prognozes sniegs “būtiski augstākus ciparus šim gadam”. Lai gan ir nozares, kuŗās Covid-19 devis lielu triecienu, kopumā iedzīvotāji un uzņēmēji jūtas diezgan labi, kā arī ekonomikas izaugsme ir diezgan strauja, norādīja Kazāks. Viņš uzsvēra, ka Latvija varēja palīdzēt uzņēmumiem vīrusa krīzē tāpēc, ka valsts parāds bija salīdzinoši zems. Tāpēc arī pēc krīzes beigām vajadzētu atkal “turēt parādu zemu, lai varētu

glābt arī nākamajā krīzē”. Pašlaik Latvijas parāds 50% apmērā no IKP esot normāls esošajai situācijai. Arī Latvijas Radio aptaujātie eksperti norāda, ka parāda apmērs pagaidām nav pārlielu liels slogs valsts budžetam, bet pēc pandēmijas parādu pakāpeniski vajadzētu dzēst.

Latvijas Pasts izdod pastmarku bloku par godu leģendārajam šķēpmetējam Jānim Lūsim

Latvijas Pasts 2021. gada 24. septembrī izdod jaunu pastmarku bloku, godinot leģendāro latviešu sportistu – šķēpmetēju Jāni Lūsi.

Pastmarku bloks “Latvijas sporta leģenda – Jānis Lūsis” izdots 4500 eksemplāru tirāžā, un tā nominālvērtība ir 2,69 eiro, kas atbilst vēstuļu korespondences apmaksai svara kategorijā no 21 līdz 100 gramu uz valstīm, kas atrodas 4. zonā. Līdz ar pastmarku bloku izdota arī īpaša aplokšne 800 eksemplāru tirāžā. Jauno filatēlijas izdevumu dizaina autors ir mākslinieks Ģirts Grīva.

Latvijā iedzīvotājus lielākoties prieku gūst dabā un no socializēšanās klātienē

Tā liecina sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS veiktā aptauja par prieku Latvijas sabiedrībā. Aptaujas dati liecina, ka 52% no Latvijas iedzīvotājiem pēdējā mēneša laikā ir jutušies priecīgi un 38% – laimīgi. Savukārt noraižējušies un bēdīgi ir bijuši attiecīgi 39% un 24% respondentu. Priecīgās biežāk jūtas sievietes – 57%, jauni cilvēki vecumā no 18 līdz 24 gadiem – 72%, kurzemnieki – 60%, vidzemnieki – 57% un rīdzinieki – 54%. Lielāko daļu jeb 63% respondentu pēdējā mēneša laikā ir iepriecinājusi brīvā laika pavadīšana pie dabas, 60% – labi laika apstākļi un 53% tikšanās ar draugiem klātienē. Puse respondentu ir iepriecinājušas sarunas ar citiem ģimenes locekļiem, 28% – pasākumu apmeklēšana klātienē, 25% – ēdiena gatavošana mājās, 24% – panākumi darbā un 21% – iespēja iepirkties veikalos klātienē.

Savukārt rudens mazinot prieku pusei iedzīvotāju – gada tumšākais laiks ap pusei (51%) Latvijas iedzīvotāju samazinot prieka daudzumu. Psihoterapeits Ernests Pūliņš-Cinis skaidroja, ka prieku un optimismu papildus gadalaiku maiņām šogad mazina arī pandēmijas nākamā viļņa un dažādu ierobežojumu draudi. Tādēļ viņš aicina cilvēkus rast prieku ikdienā – stabilitātē, ģimenē, mazajos ikdienas pozitīvajos ieradumos un iepriecinājumos.

Aptauja veikta 2021. gada septembrī, aptaujājot 1005 Latvijas iedzīvotājus vecumā no 18 līdz 75 gadiem.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Pfizer un BioNTech ražotās Covid-19 vakcīnas

ir drošas bērniem no piecu līdz 11 gadu vecumam. Uzņēmumi arī pavēstīja, ka lūgs medicīnas aģentūras Eiropas Savienībā (ES), ASV un citur pasaulē apstiprināt to lietošanai šajā vecuma grupā. "Dalībniekiem vecumā no pieciem līdz 11 gadiem vakcīna bija droša, labi panesama un uzrādīja spēcīgu neitralizējošu antivielu reakciju," teikts ASV kompanijas Pfizer un Vācu uzņēmuma BioNTech kopīgajā paziņojumā. Tajā norādīts, ka bērniem līdz 12 gadu vecumam būtu jādod mazāka vakcīnas deva nekā vecākiem cilvēkiem. Pfizer un BioNTech veikto izmēģinājumu rezultāti ir pirmie, kas attiecas uz Covid-19 vakcīnu lietošanu bērniem zem 12 gadu vecuma. Uzņēmuma Moderna izmēģinājumi bērniem vecumā no sešiem līdz 11 gadiem vēl turpinās.

Partijas Vienotība kongresā

Partijas Vienotība, kuŗa ietilpst premjēru pārstāvošajā partijā apvienībā Jaunā vienotība, desmitgades kongresā diskutēja par prioritātēm nākamajās Saeimas vēlēšanās un Latvijas ekonomikas izaugsmes virzieniem.

Partijas priekšsēdis Arvils Ašeradens (*attēlā*) norādīja, ka svarīgi būs risināt jautājumus, kas radīsies pēc pandēmijas. Ašeradens sacīja, ka Vienotība saglabās nemainīgu uzticību vērtībām un eiroatlantiskam kursam. Viņš arī nosauca trīs lielus attīstības jautājumus.

Ar Agnetas Krilovas simfonijas pirmatskaņojumu sezonu atklāj Sinfonietta Rīga

Ar Agnetas Krilovas simfonijas "Uz jauno pasauli" pirmatskaņojumu un uzbeku pianista Behzoda Abduraimova uzstāšanās aizvadītās nedēļas nogalē jauno koncertsezonu atklājis Valsts kamerorķestris Sinfonietta Rīga diriģenta Normunda Šnē vadībā. "Mēs spēlējam ar iedvesmu, un mēs saskatījām daudz ideju šajā mūzikā, un mūsdienās uzrakstīt 40 minūšu simfoniju, tas tiešām ir neparasts brīdis, neparasta sajūta to pirmatskaņot," par Agnetu Krilovas simfoniju stāsta Šnē.

Patī komponiste atzīst: "Es esmu ļoti gandarīta. Manuprāt sanāca ļoti emocionāls, ļoti piepildīts, ļoti saturisks traktējums. Un tas ir mūzikā, mākslā, manuprāt, vissvarīgākais."

20. septembrī kinoteātri Splendid Palace

Latvijas un pasaules pirmizrādi piedzīvoja vēsturiskā daudzsēriju filma "Emilija. Latvijas preses karaliene". Pirms seansa uz sarkanā

paklāja ar filmas tapšanā iesaistītajiem sarunājās kinokritiķe, žurnāliste Daira Āboliņa.

Daudzsēriju filma "Emilija. Latvijas preses karaliene" septiņās sērijās ir stāsts par starparu Latvijas preses karalieni – Jaunāko ziņu un Atpūtas izdevēju Emiliju Benjamiņu, kuŗas personība, bagātība un traģiskais liktenis ir kļuvis par Latvijas vēstures leģendu.

Nacionālā bibliotēka uzsāk vairāku gadu notikumu ciklu "Latviešu grāmatai 500"

2025. gadā tiks sagaidīta latviešu grāmata piecsimtgade. Atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi sabiedrībā cauri gadsimtiem, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) uzsāk vairāku gadu notikumu ciklu "Latviešu grāmatai 500", informēja LNB pārstāvji. Tā programmu atklās jauna LNB izstāde – "Atgriešanās. Senākā dzīvā grāmata latviešu valodā", iepazīstinot ar senāko saglabājušos latviešu valodā izdoto grāmatu, kā arī jezuītu ordeni un tā darbību. Līdz ar izstādi tiks atvērts arī LNB bibliografu veidots Rīgas jezuītu kolēģijas grāmatu krājuma katalogs.

Tallina gatavojas Mūzikas nedēļai – festivālā plaši pārstāvēta arī Latvija

Laikā no 30. septembra līdz 2. oktobrim Igaunijas galvaspilsētā notiks ikgadējā Tallinn Music Week (TMW / Tallinas Mūzikas nedēļa), kas vienlaikus ir gan pilsētas, mūzikas un mākslas festivāls, gan mūzikas un radošo industriju konference. Šogad mūzikas festivālā uzstāsies mākslinieki no 19 valstīm, tajā skaitā Latvijas. Savu atsevišķu skatuvi kūrēs Latvijas festivāls "Skaņu mežs".

Tallinn Music Week programmu šoruden veido 155 mākslinieki no visas pasaules – 96 mūzikālās apvienības ir no pašas Igaunijas. Lietuvu pārstāvēs 10 mūziķi/grupas, bet Latviju 11 daudzveidīgus mūzikālos stīlus pārstāvoši mākslinieki. Šoreiz festivālā piedalās arī Latvijas inovatīvākās alternatīvās, sauktas arī par "tumšās mūzikas", grupas.

Akadēmiskajai dizaina izglītībai Latvijā – 60

Augstākā dizaina izglītība Latvijā šogad atzīmē 60 gadus, kas pagājuši kopš Dizaina nodaļas izveidošanas Latvijas Mākslas akadēmijā (LMA). Savos pirmsākumos kā "rūpnieciskās mākslas" nodaļa tā gatavoja jaunus speciālistus padomju industrijai, bet pastāvēšanas laikā piedzīvojuši dažādas transformācijas.

Dizaina nodaļa Latvijas Mākslas akadēmijā dibināta 1961. gadā, kad vārds "dizains" vēl netika lietots. Sešdesmitie gadi vēl bija lielais pārmaiņu laiks pēc Čruščova atkušņa, kad ienāca rietumu vēsmas. Pašu dizaina jēdzienu pieņēma ieviesa pirmais dizaina teorētiķis Herberts Dubins, bet tas bija rietumu termins, tāpēc nebija īsti gaumīgi vai droši to ieviest akadēmiskas padomju augstskolas paspārnē. Tāpēc kā alternatīvs nosaukums tika izdomāts apzīmējums "Rūpnieciskās mākslas nodaļa".

Kuldīgā aizvadīts festivāls "Teātris ir visur"

Teātra izrādes bērniem un pieaugušajiem, klaviermūzikas koncerts un meistarklases – to visu aizvadītās nedēļas nogalē varēja baudīt Kuldīgas pilsētvidē, kur notika festivāls "Teātris ir visur Kuldīgā". Tas katru gadu par skatuvi pārvērš arvien jaunas vietas, un šis gads nebija izņēmums.

19. gadsimta otrajā pusē celta kā degvīna un liķiera fabrika, pēc tam ierīkota pienotava, tad kalpojusi metalapstrādei, kādu laiku bijusi tukša, līdz šogad to par savu mītnes vietu izraudzījās Demokrātijas festivāls, vēloties te veidot demokrātijas kvartālu. Tā ir tikai viena no vietām, kas parādīja, ka teātris Kuldīgā patiešām var būt visur, un vēl ēkā palikušais metalapstrādes cecha iekārtojums var būt lieliska vide Latvijas Kultūras akadēmijas diplomdarba izrādei "Pagaidām Godo".

Baltijas jūras dokumentālo filmu forumā

balvas iegūst četri filmu projekti. Noslēdzies Nacionālā kino centra rīkotais Baltijas jūras dokumentālo filmu forums, kas notika no 1. līdz 12. septembrim. Forumā laikā skatītāju ievēribu izpelnījās divas filmu programmas, savukārt dokumentālā kino profesionāļi piedalījās apmācībās, meistarklasēs un filmu projektu tirgū, kuŗa noslēgumā četriem filmu projektiem pasniegtas vērtīgas balvas.

Latviešu klaviermūzika skan Islandē

19. septembrī koncertā Reikjavīkā, Fríkirkjan koncertzālē skanēja Norvēģijā dzīvojošās komponistes Sabīnes Kezberes klavierdarba "Divine Feminine" pasaules pirmatskaņojums. Skaņdarbs sacerēts 2021. gadā un vēlīts pianistei Dzintrai Erlīhai, kuŗa arī bija skaņdarba pirmatskaņotāja.

Skaņdarbs tapis, iedvesmojoties no Norvēģijā dzīvojošās britu iz

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

KANADA. 15. septembrī Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eihenbaums tikās ar Kanadas Bruņoto spēku komandiera p. i. ģenerāli Veinu Eiru (*Acting Chief of the Defence Staff General Wayne Eyre*), lai pārrunātu ciešās sadarbības aktuālitātes. Ģenerālis Eirs pateicās vēstniekam Eihenbaumam par atbalstu un īpaši aktīvo līdzdarbošanos, palīdzot kanadiešu militārpersonām dienestam Latvijā. Vēstnieks Kārlis Eichenbaums pateicās par darba novērtējumu un izteica pārliecību, ka labi iesāktais tiks veiksmīgi turpināts, kā arī uzsvēra, ka kanadiešu ieguldījums Latvijas un visa reģiona drošībā ir augstu novērtējams.

• 17. septembrī Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eichenbaums, tiekoties ar Otavas Publiskās bibliotēkas izpilddirektori Danielu Makdonaldu (*Danielle McDonald, CEO, Ottawa Public Library*) nodeva grāmatu dāvinājumu no Latvijas.

• Apkopojot valsts simtgades programmā paveikto grāmatniecībā, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) sadarbībā ar Ārlietu ministriju (ĀM) un Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroju ir sagatavojuši īpašus grāmatu dāvinājumus Latvijas vēstniecībām ārvalstīs, ārzemju augstskolām ar Baltijas un Austrumeiropas studiju programmām un nacionālajām, akadēmiskajām un publiskajām bibliotēkām. Ir sagādāti dāvinājumu komplekti lielākajām pasaules bibliotēkām, lai to lasītājiem būtu iespēja iepazīt Latviju. Grāmatu dāvinājumu Otavas Publiskajai bibliotēkai Latvijas vēstniecība papildināja ar grāmatām par latviešiem Kanādā – *Latvian-Canadian Artists and Artisans* u. c. izdevumiem, kas varētu interesēt lasītājus.

POLIJA. 20. un 21. septembrī tiešsaistē notika Varšavas Universitātes organizētā starptautiskā zinātniskā konference "Brīvības formas. Literatūra – kultūra – valoda". Pasākumam piešķirta Latvijas vēstniecības Polijā goda patronāža. Konferencē piedalījās pārstāvji no dažādām Latvijas, Polijas un Lietuvas universitātēm un zinātniski pētnieciskajām iestādēm. Konferences mērķis bija aplūkot konceptu brīvība tās plašākā izpratnē, vērsot uzmanību uz brīvības formu, seku un izmaiņu atspoguļošanu Latvijas un Lietuvas literatūrā, kultūrā un valodā, kā arī attiecībās ar citām kultūrām.

20. septembrī sācies Latvijas sabiedrisko mediju

gada balvas kultūrā "Kilograms kultūras 2021" Rudens balsojums. Arī šogad balvas nomināntus skatītāji un klausītāji izvirzīs trijos balsojumos. Balsot par favorītiem iespējams vienu reizi dienā, autorizējoties ar savu e-pastu vai sociālo mediju profilu. Balsojums norisinās līdz 1. oktobra pusnaktij. Finālam izvirzītie darbi tiks paziņoti 4. oktobrī. Sabiedrisko mediju kultūras jomas profesionāļu žūrija Rudens balsojumā izvirzījusi kandidātus astoņās kategorijās. No katras tikai viens darbs, kas saņems lielāko sabiedrības atbalstu, tiks izvirzīts fināla balsojumam nākamā gada sākumā.

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem Kultūras ministrija

Ziņas isumā

***Ārkārtējās situācijas laikā** atbalsta sniegšanā Valsts robezsardzei (VR) iesaistītajiem zemessargiem plānots palielināt kompensāciju par dienesta uzdevumu izpildi (DUI). To paredz pēc Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) iniciatīvas virzītie grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta rīkojumā "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".

Ziņas sakopojis P. Karlsons

SALLIJA
BENFELDE

Sestdien, 18. septembrī, Rīgā notika partijas "Latvija pirmajā vietā" dibinātāja un līdera Aināra Šlesera reklamētais protests pret "valdošo kliķi" un "Kariņa un Levita režīmu". Uzreiz jāteic, ka pasākums izgāzās, jo 11. novembra krastmalā sapulcējās mazliet vairāk par aptuveni 1000 cilvēkiem. Interesanti, ka šajā pasākumā nemanīja Saeimas deputātu Aldi Gobzemu – iespējams, tādēļ, ka abi "tautas vadoņi" savā starpā sākuši apmainīties ar ne visai glaimojošām replikām.

Tieši tāpat kā pirms viltus *Baltijas ceļa*, kas arī neattaisnoja ne Šlesera, ne viņa domubiedru cerības, pirms 18. septembra pasākuma bijušais politiķis Šlesers aicināja tautu piedalīties protesta akcijā un tāpat kā 1991. gada janvārī doties uz Rīgu ar smago lauksaimniecības tehniku. Vēl pirms tam bijusi Saeimas deputāte Linda Liepiņa izplatīja *ultimātu* Latvijas Valsts prezidentam Egilam Levitam, kurā aicināja atlaist valdību, atkāpties pašam, lai valsti varētu vadīt tautas aizstāvji. Jāteic, ka *ultimāta* teksts vairāk gan atgādināja kādu melnā humora sacerējumu vai literāru darbu no absurda meistarū Beketa vai Jonesko krājumiem.

Saukļu un aicinājumu rezultāts gan bija pieticīgs – zemnieki ar smago lauksaimniecības tehniku uz Rīgu neatbrauca, Latvijas no-

vadi nebija pārstāvēti kuplā pulkā – kā krievu valodā vēstīja kāda runātāja – no Liepājas uz Rīgu bija atbraukuši 12 cilvēki. Protams, tika dziedātas dziesmas, kādu vārdu bilda gan bijušais politiķis Vilis Kristopans, gan Linda Liepiņa, kura nolāsīja *ultimātu*, un pats partijas līderis. Ap Šleseru grozījās un uzrunas teica arī brīnumūdens uzņēmuma *Memory water* dibinātājs un lapas *Mainampasauli.news* veidotājs Jānis Pļaviņš, bijusi Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas ārsta palīdzēja Marina Kornatovska un uzņēmējs Valentīns Jeremejevs, kurus Valsts policija jau agrāk bija aizturējusi saistībā ar viltus ziņu izplatīšanu par Covid-19, un vēl kāds pusducis aktivistu. Šlesers arī paziņoja: ja Valsts prezidents nepildīs ultimāta prasības, tad... pēc divām nedēļām, 2. oktobrī, tiks rīkota nākamā protesta akcija. Vēl var piebilst, ka to, cik daudz cilvēku piedalījās protestā, labi var redzēt Valsts policijas no drona uzņemtajos fotoattēlos.

Varētu paraustīt plecus un nelikties ne zinīs, jo demokrātiskā valstī cilvēkiem ir tiesības paust savu viedokli. Tomēr neesmu pārliecināta, vai absurda Lindas Liepiņas *ultimāts* ir tik nevainīga atšķirīga viedokļa izpausme. Manuprāt, tas vairāk atgādina aicinājumu uz valsts apvērsumu –

protams, neievērojot nekādus Sautersmē noteiktos pamatprincipus. Šlesera un piekritēju prasības ir ne tikai noteikt, ka vakcinējas tikai tie, kuri grib un, atšķirībā no vairākām Eiropas valstīm, nedrīkst noteikt obligātu vakcināciju vairākās profesijās un ierobežojumi pat būtu jāsamazina, bet galvenā prasība ir – "tautas" vārdā mainīt valdību un Valsts prezidentu. Turklāt situācija Latvijā un arī reģionā ir saspringta, par to esmu rakstījusi ne reizi vien. Un pie vainas nav tikai Covid-19. Tiesa gan, pandēmija ir saasinājusi daudzus jautājumus, kas līdz šim nav atrisināti vai arī risinājumi ir bijuši kļūdaini. Un, manuprāt, tas, ka protesti pret esošo varu un Covid-19 risinājumiem notiek ne tikai Latvijā, nav mierinājums. Latvija joprojām pēc vakcinēto skaita ir vienā no pēdējām vietām Eiropas Savienībā. Dati liecina, ka 20. septembrī pilnībā vakcinēti bija 42,66 procenti no visiem Latvijas iedzīvotājiem. Ja rēķina pēc vecuma grupām, tad vīrs 18 gadu vecuma vakcinēti bija 50,01 procenti, bet no 12 gadu vecuma – 48,57 procenti iedzīvotāju. Tādēļ "vadoņu" spēlītes aizvien vairāk atgādina dvēseļu tirgu, kur varas kārotājiem ir pilnīgi vienāla, kas notiek ar cilvēkiem, jo galvenais ir iegūt atbalstu un tikt Saeimā nākamā gada vēlēšanās.

Situāciju labi raksturo, manuprāt, kāds ieraksts *Facebook*: "Var jau būt, ka Latvijas iedzīvotāju politiskais pieprasījums ir tāds pats kā tuvejā Krievijā un Rietumi mums mentāli ir sveši. Taču mākslīga sabiedrības iedalašana tautā un tās ienaidniekos ir bīstama pie jebkuriem nosacījumiem. Tā vietā, lai akcentētu sociālās atstumtības mazināšanas risinājumus, ko šobrīd dāsni apmaksā Eiropa, par normu kļūst orientācija uz sabiedrības skeptisko daļu jeb "tautu" Šlesera terminoloģijā kā normu – faktiski, cilvēkiem, kuriem zemā konkurētspēja izglītības trūkuma, motivācijas un citu faktoru dēļ liek balsot par "gāzi grīdā" mesiju, kurš zelta kalnus sola uz rītdienas pusdienlaiku, turklāt bez vēlētajā personīgas piepūles."

Nedēļā, kad "vadoņi" aicināja uz "tautas protestu", 70 gadu jubileja tika atzīmēta komponistam Mārtiņam Braunam, un Latvijas televīzijā katru vakaru bija neliels ieskaits viņa dzīves ceļā un mūzikā. Piektdienas vakarā skatītāji varēja noklausīties viņa koncerta ierakstu TV studijā, kurā skanēja dziesmas gan no teātra izrādēm, kinofilmām un savulaik grupai "Sipoli" rakstītās. Jāatgādina, ka Mārtiņa Brauna dziesma ar Raiņa vārdiem "Saule, pērkonis, Daugava" savulaik pārskanēja visu Eiropu,

jo katalāņi to izvēlējās kā savu neatkarības himnu.

Piektdienas vakara koncertā skanēja arī viņa dziesma ar Jāņa Petera vārdiem "Dvēselīte", kas sarakstīta jau sen, bet kuŗa liek domāt par mūsu pašu dvēselēm, cik tās tīras. Tāpēc te fragments no dziesmas vārdiem:

*Kamēr tu šo spēli spēlē,
Kamēr tu šo dzīvi spēlē viens,
Tava kailā dvēselīte,
Dvēselīte purvus brien.
Kāda, draugs, ir tava daļa
Te zem saules,
Te zem saules šīs.
Vēji nems un dvēselīti,
Dvēselīti izlaupīs.
Un tu brien pa vēju pēdām,
Brien un savu dvēselīti sauc.
Melna zīme aust pār tevi,
Austrumvārņa melni krauc*

Vai politiķi sadzirdējuši, vai sapratuši, ka stāsts ir arī par viņu dvēselēm? Baidos, ka "vadoņi" un viņu domubiedri par to pat nav iedomājušies. Vajadzētu viņiem atgādināt, ka viņi tirgo gan savu, gan Latvijas dvēseli.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

KĀRLIS
STREIPS

"Rezolūcija 46/5. Latvijas Republikas uzņemšana par Apvienoto Nāciju organizācijas dalībvalsti. Ģenerālasambleja ir saņēmusi Drošības padomes 1991. gada 12. septembrī apstiprināto rekomendāciju par to, ka Latvijas Republika uzņemama Apvienoto Nāciju organizācijā kā dalībvalsts.

Tā ir apspriedusi Latvijas Republikas iesniegto pieteikumu, lai kļūtu par dalībvalsti, un tā ir lēmusi akceptēt Latvijas Republiku kā Apvienoto Nāciju organizācijas dalībvalsti."

Saskaņā ar šādu tikpat lakoniski lietišķu rezolūciju, vien no mainot valsts nosaukumu, ANO uzņemtas Igaunija un Lietuva. Vēl arī Mārsala salu republika un Mikronēzijas štatu federācija, valstis Klusajā okeanā, kuŗas veido daudz, daudz salu un saliņu. Pēc Otrā Pasaules kara ASV protektorāts, tostarp vieta, kur amerikāņi varēja testēt savus kodolieročus. 1991. gada septembrī abas valstis bija pasludinājušas neatkarību un varēja pievienoties pasaules lielākajai starptautiskajai organizācijai.

Tā paša gada 17. septembrī ANO uzņēma abas Korejas, gan Ziemeļu, gan Dienvidu. Pēc Otrā Pasaules kara Korejas pussala tika sadalīta divās daļās. Ziemeļus atbalstīja PSRS un Ķīna, bet dienvidus – karaļaika sabiedrotās valstis. Ziemeļi iebruka dienvidos, un Apvienoto Nāciju organizācija pirmoreiz savā pastāvēšanas vēs-

tūrē izveidoja starptautisku alianši ziemeļnieku "savaldīšanai". Tas bija iespējams tikai tāpēc, ka tobrīd Padomju Savienība boikotēja ANO darbu strīdā par faktu, ka organizācija biedra statusu bija piešķirusi Ķīnas republikai (Tai-vānai), bet ne lielajai un komūnistiskajai Ķīnai. Kaŗš ilga pāris gadus, līdz starp abām pusēm tika novilkta stingra līnija 38. paralēlē. Dienvidkoreja jau 1948. gadā kļuva par ANO novērotājvalsti. 1971. gadā ANO nolēma izraidīt Taivānu un tās vietu atdot lielajai Ķīnai. Vienlaikus arī Ziemeļkoreja ieguva novērotājas valsts tiesības. Dienvidkoreja divreiz ir bijusi nepastāvīga ANO drošības padomes locekle. No 2006. līdz 2016. gadam dienvidkorejietis Bans Kimūns bija ANO ģenerālsēkretārs. Ziemeļkoreja ar savu autoritārismu un centieniem attīstīt masu iznīcināšanas ieročus allaž bijis rūpju bērns, lai neteiktu vairāk.

Saruna par jaunas starptautiskās organizācijas veidošanu sākās jau Otrā Pasaules kara laikā, cita starpā tāpēc, ka sabiedroto valstu līderi redzēja un saprata, cik neefektīva konflikta novēršana bija starpkaru laikā izveidotā Nāciju līga. Jau 1941. gada augustā ASV prezidents Franklins Rūzvelts un Lielbritānijas premjērministrs Vinstons Čērčils izsludināja tā dēvēto Atlantijas chartu, kuŗā bija uzskaitīti principi pasaules attis-

tībai pēc konflikta beigām. Chartu arī parakstīja Padomju Savienība, kā arī nacistu okupēto Eiropas valstu trimdas valdību pārstāvji. Dokumentā paredzētas valstu un tautu pašnoteikšanās tiesības, suverēnitātes atjaunošana tur, kur tā bija zaudēta, tirdzniecības ierobežojumu samazināšana, globāla sadarbība, lai nodrošinātu labākus ekonomiskus un sociālus apstākļus visiem pasaules iedzīvotājiem, brīvību no bailēm un trūkuma, brīvību jūras ceļos, atteikšanās no varas un agresoru valstu atbrūošana. Lai to visu pārraudzītu jau 1942. gada 1. janvārī chartas parakstītāji parakstīja jaunu deklarāciju par Apvienoto Nāciju organizācijas izveidošanu.

Atlantijas charta nebija bez tautstāmiem rezultātiem, tajā skaitā Britu imperijas demontāža, Starptautiskā līguma par tarifiem un tirdzniecību parakstīšana, kā arī netiešā veidā NATO alianses izveidošana. Lieki teikt, Padomju Savienībai un tās līderim Staļinam nebija ne mazāko plānu ievērot chartā paģerētās pašnoteikšanās un suverēnitātes tiesības teritorijās, kuŗas tā bija sagrābusi kara laikā. Latvijā bija cilvēki, kuri zināja par chartu un cerēja, ka principi attiecinās patiešām universāli, taču sabiedrotajiem vienīgais mērķis bija Hitlera un nacistu sakaušana. Jaltas konferencē 1945. gada februārī kara no-gurdinātie Rūzvelts un Čērčils

būtībā piekrita Maskavas domai, ka pēc kara būs nosakāmas ietekmes sfēras Eiropā. Sabiedrotie Rietumos, komunisti Austrumos, un tā, protams, tas arī notika.

Apvienoto Nāciju organizācijas dibināšanas chartu 1945. gada jūnijā parakstīja 50 dažādu valstu pārstāvji, tajā paredzēta Drošības padome ar piecām pastāvīgām dalībvalstīm – ASV, Lielbritānija, Francija, PSRS un Ķīna, katra no tām ar veto tiesībām attiecībā uz jebkuŗu jautājumu. Pirmais veto bija jau 1946. gada 16. februārī jautājumā par Sīriju un Libānu. Veto uzlika PSRS, kuŗa līdz 1955. gada 13. decembrim bija vienīgā dalībvalsts, un tā bija pirmā reize, kam sekoja vēl, kopā 56 reizes. Minētajā dienā Ķīna uzlika veto plānam kā dalībvalsti akceptēt Mongoliju.

Latvijas uzņemšana ANO saimē notika bija ANO Ģenerālasamblejas 46. sesijas atklāšanas dienā. Mūsu valsti Ņujorkā pārstāvēja Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs un ārlietu ministrs Jānis Jurkāns. Savā uzrunā Gorbunova kungs nāca klajā ar šādu repliku: "Latvijas tauta un valsts var daudz mācīties no rūgtās vēstures pieredzes. Lai šīs kļūtu par mūsu ieguldījumu cilvēces pieredzē." Viņš arī atgādināja smagu patiesību par PSRS okupācijas vienu no baisākajām sekām – ja tā būtu turpinājusies, lat-

vieši paši savā teritorijā būtu kļuvuši par mazākumtautību.

Latvijas vēstnieks ANO patlaban ir diplomāts Andrejs Pildegovičs. 30 gadu laikā mūsu valsts piedalījies dažādās ANO komitejās un programmās. Visaugstāk stāvošā Latvijas pārstāve ANO ietvaros ir ģenerālsēkretāra vietiece cilvēktiesību jautājumos Ilze Brands-Kehre. Latvija ir izvirzījusi sevi par kandidāti ANO Drošības padomes nepastāvīgā locekļa statusam 2025. un 2026. gadā. Šogad martā ANO Ģenerālasambleja vienbalsīgi akceptēja Latvijas izstrādāto rezolūciju par dezinformācijas apkaŗošanu. Ar faktu par dezinformāciju arī pabeigšu šīs nedēļas komentāru. Aizvadītajās brīvdienās grupiņa ļaužu sarīkoja kārtējo piketu, lai apgalvotu, ka masku nēsāšanas un vakcinācijas prasības pandēmijas laikā ir teju vai tirānija. Cita starpā tika apgalvots, ka Latvijas Valsts prezidents Egils Levits esot bijis pārāk bailīgs, lai nāktu ar protestētājiem aprunāties. Nē, Latvijas Valsts prezidents Egils Levits bija ceļā uz Ņujorku, lai 21. septembra pēcpusdienā uzrunātu ANO Ģenerālasamblejas 76. sesiju tās atklāšanas laikā.

Apvienoto nāciju organizācija patlaban ir 193 dalībvalstis. 30 gadus pēc mūsu valsts neatkarības atjaunošanas varam būt gandarīti, ka Latvija ir viena no tām.

Atgriešanās aprītē

ERNESTS SPĪČS

Piektdien, 10. septembrī plkst. 11 Dižā kokle sāka savu ceļu. No pagātnes putekļiem izcelta un saposta, tā no Kraukstu ģimenes savrupmājas Dzintaros devās uz restaurēšanas darbnīcu Druvienā, pirms tam uz brīdi pakavējoties Rīgas Latviešu biedrībā. Šeit, biedrības namā, vislabākie valsts koklētāji nākamgad ieskandinās Dižo kokli, bet līdz tam vēl tālu. Šogad kokļu meistars Richards Valters radīs kokles kopiju, bet tās oriģināls tiks saudzīgi restaurēts.

Kokli tās ceļā pavadīs RLB Folkloras komisijas mūzikanti, ko plašāk pazīstam ar Rīgas Danču kopas vārdu.

Dižās jeb basa kokles būves izpēti un spēlēšanas atjaunošanas projekts ir veltīts koklētāja Pētera Korāta 150. dzimšanas dienai un viņa drauga un sekotāja Jāņa Eduarda Krauksta 125. dzimšanas dienai.

Šo basa kokli J. E. Krauksts spēlēja ar savu ģimenes koklētāju ansambli līdz XX gadsimta piecdesmito gadu beigām, kad padomju vara pārtrauca viņu darbību. Dižā kokle kopā ar citiem mūzikas instrumentiem vairāk nekā sešdesmit gadus glabājās meistara dēla Viestura Krauksta mājas bēniņos Jūrmalā.

Dižās kokles projekta pirmajā posmā izpētīs koklētāja un tautas mūzikas instrumentu meistara Jāņa Eduarda Krauksta

Ar dižkokli Latvijas četrkārtēja Nacionālā koklētāju konkursa jauniešiem uzvarētāja Rozīte Katrīna Spīča

Dižā kokle sāk savu ceļu

Ar dižkokli pie Māmuļas ieejas projekta veicēji un RLB priekšēdis Guntis Gailītis

darināto basa kokli un izgatavosim tās kopiju. Kokli darinās meistars Richards Valters Druvienā, bet izpēti veiks dizaineris Pēteris Ponnis. Projekta zinātnisko uzraudzību veiks etnomūzikologs, profesors Valdis

Muktupāvels. Projekta vadītāja – Dace Paegle.

Projekta īstenošanas pirmo posmu – basa kokles izpēti un replikas izgatavošanu atbalsta VKKF.

MĀRIS BRANCIS

Pandēmija ienesusi noteiktas korekcijas visā, tai skaitā kultūras norisēs un tēlotājas mākslas dzīvē. Lai vai kas, katru gadu tomēr tiek izraudzīta Jāzepa Pīgožņa balva Latvijas ainavu glezniecībā. Tā notika arī pagājušajā gadā, taču to diemžēl nebija lemts redzēt. Šogad balvas skate krietni vien aizkavējās – parasti izstādi atklāja un nominantus paziņoja 19. martā, Jāzepa dienā. Kad Latvijā beidzot atsākās kultūras dzīve, tika izsludināta darbu pieņemšana. Pandēmija acimredzami ietekmēja mākslinieku aktivitāti, jo pieteicās salīdzinoši

mazāk autoru nekā citgad – tikai 103 ar 174 gleznām un akvareļiem. Žūrija, kuŗas priekšsēde bija pagājušā gada galvenās balvas ieguvēja Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas pedagoge gleznotāja Agra Ritiņa, izlēma, ka izstādē skatāms 88 autoru veikums. Tas kopš 11. augusta, kā ierasts, aplūkojams Rīgas Sv. Pēterā baznīcā, bet oktobra vidū izstāde pārceļos uz Preiļiem, kur nosauks jauno balva ieguvēju.

Kopumā izstāde liekas pagurusi, sevī ierāvusies, trūkst spilgtāku personisku skatījumu un

spēcīgu krāsu izpausmju. Jātkārto tas pats, kas citu reizi, ka rinda ainavistu nepiedalās, šoreiz pat iepriekšējo izstāžu balvu autori nav iesnieguši darbus, piemēram, Roberts Muzis, Olīta Gulbe, Aldis Kļaviņš un citi.

Kā ierasts, gleznas ir dažādas. Uldis Zuters, Leo Preiss, Maira Veisbārde, Vēsma Ušpele ir izteikti plenēristi, pieturēdamies pie reālistiska ainavas atveidojuma. Jānis Plivda strādā enerģiskiem otas vilcieniem un košām dekoratīvām krāsām, Nukzara Paksadzē darbos bieži strāvo iekšēja enerģija un dedzīgums, Osvalda Zvejsalnieka ainava pilna apbrīnas par Dieva pasaules mūžīgumu (viņa "Rudens vēji" ir nominēti balvai).

Jāņa Ziņģiša "Janvāra sākumā" atsauc atmiņā Ziemassvētku apsveikumu kartīti, tomēr gleznojums ir nominēts balvai. Arī Meldras Bulas zaļais "Jūlijs" pretendē uz godalgu, tāpat kā Ēriks Kumerovas "Pavasara jutoņa" – zilo un dzeltenzaļo lauku apvienojums. Agijas Jansones "Dzeltenās smiltis" atsauc atmiņā Eduarda Kalniņa tonāli izsmalcinātos jūras gleznojumu, pietrūkst gan stilistiskās vienotības. Simboliski ievirzīts ir Agnijas Ģērmanes monumentālais "Sapnis, kas atkārtojas 2", arī tas pretendē uz Jāzepa Pīgožņa balvu. Atšķirīgs skatījums ir Ingas Jurovas darbs "Svētdiena. Kailsals". Tas izceļas ar formu tīrību, kompozīcijas vienkāršību,

teju vai garīgās atmosfēras taustāmību. Ari tas ir nominēts balvai. Abstraktai glezniecībai tuvie opusi ir visai tāli no ainavu glezniecības pamatvērtībām vai tradīcijām. Guntars Zvaigzne mūsu vērtējumam iesniedzis pasakai līdzīgu dabas skatu, bet Gita Palma un Ludmila Kolomenska pievērsusies industriālai ainavai. Turpretim Visvaldis Asaris spēlēja ar ģeometriskām faktūrām un krāslaukumiem, atainojot rudenīgo noskaņu novakara pusē Latvijas laukos.

Izbrīnu radīja Juris Ģērmanis, kuŗš iesniedzis kompozicionāli un stilistiski adekvātu ainavu kā 2019. gadā, pat nosaukums ir tas pats – "Izcirtumā", tikai priekšplāna gleznojums nav tik detalizēts un mazāk krāsains, vienīgi datējums ir cits. Nudien nesaprotams, kāpēc tā noticis, ja Juris Ģērmanis glezno ārkārtīgi daudz un piedevām šogad daudzviet rīko savas 80 gadu jubilejas izstādes.

Izstaigājot izstādi, rodas doma par to, ka māksliniekiem pietrūkst paškritikas. Viņu skatījumā jebkuŗš darbs, pat pavirša skice, ir izstādes un balvas cienīga. Vai patiesi pazudis iekšējais lepnums un godaprāts? Tik zemu paši sevi vērtē? Bet varbūt pēc septiņu gadu maratona Jāzepa Pīgožņa balvai vajag kādu jaunu impulsu, lai aizmirstu iekšējo pagurumu un atdzīvīnātu šo jauko sākotni?

Inga Jurova. Svētdiena. Kailsals. 2020

Pagurums

NAMS AR LIKTENI

LIGITA KOVTUNA

Namiem, tāpat kā cilvēkiem, kuri tajos dzīvo, arī ir likteni. Sevišķi raibs un pārbaudījumiem pilns tas bijis namam Rīgā, Elizabetes ielā 33, vienai no Michaila Eizenšteina jūgendstila pērlēm, kas aplūkojama *Laika* Mākslas kalendāra 2022. gada februāra lapā.

Ar nama saimnieci Hēliju Staņislavsku iepazīsimies un sadraudzējamies brauciena laikā uz Sibīriju 2011. gadā. Es braucu kā žurnāliste, Hēlija – atdot godu savam tēvam un arī Soļikamskas cietumā 1942. gada 18. maijā nošautajam krusttēvam, minētā nama īpašniekam Kārlim Jansonam, kā arī pārstaigāt Sibīrijas takas, ko, būdama bērns un jaunieta, mina garus 16 gadus.

jām, – noplukušu, ļoti sliktā tehniskā stāvoklī, pagalmā pilns ar mēsliem un tukšām pudelēm... Mūsu dzīvokli bija iemītnātas vairākas ģimenes. Te valdīja postaža.

Kad valstī sākās denacionalizācijas process, devos uz archīvu sameklēt dokumentus. Es taču visu zināju – krusttēvs šo namu bija nopircis par paša peļņu naudu. Krusttēvam kopā ar vēl diviem kolēģiem piederēja veiksmīga rēdereja, un māju Elizabetes ielā viņš nopirka 1937. gadā. Es biju aculieciniece notikumiem, kas šeit risinājās, zināju, kur ir radnieki. Un nolēmu – ja jau esmu palikusi dzīva, man ir jādara viss, lai namu atgūtu un sakoptu. Lai gan man

Hēlija Staņislavska: *“Jāteic, šo namu neizjūtu kā īpašumu, nē, tā ir mana sirds māja, kur reiz dzīvoju kā laimīgs bērns, kuram bija tēvs un arī krusttēvs.”*

ļauju, ko laipni deva tolaik tās priekšsēdis Georgs Baumaņa kungs, ļoti zinošs un krietns virs. Saskaņoju, protams, arī ar māsīcām, un ar gandarījumu kādā mūsu jūgendstila lielākās autoritātes grāmatā izlasīju, ka “nav ziņu, kad iniciāli uzlikti, bet tie ļoti labi iederas nama kompozīcijā.”

Ik gadu 14. jūnijā jūs pie nama iedēdzat svecīti un pieminat krusttēvu un visus tos, kas gāja bojā deportācijās.

Šai dienā pirms 80 gadiem, agrā rīta stundā, kad visa Rīga šausmās raudāja, tieši no šī nama izveda manu krusttēvu. Starp citu, čekistiem līdzī bija arī operdziedātājs Rūdolfs Bērziņš, kuŗu itin bieži krusttēvs bija finansiāli atbalstījis. Bērziņš par dzeršanu bija atlaists no darba Operā, un viņam pateikts, ka tiks atpakaļ, ja “palīdzēs aizvest savu draugu, kuŗinieku Jansonu uz lopu vāģiem”, kā Mariss Vētra raksta savā grāmatā “Mans Baltais nams”.

Jāteic, šo namu neizjūtu kā īpašumu, nē, tā ir mana sirds māja, kur reiz dzīvoju kā laimīgs bērns, kuram bija tēvs un arī krusttēvs.

To, ka krusttēvs nošauts, arī uzzināju mūsu valsts archīvē. Kad prokurors man laipni parādīja viņa “lietu”, es turpat kabi-

Hēlija kopā ar dēliem rūpes par šo namu pārņēma savā ziņā. Kā būtu vērpies nama liktenis, ja tas nenonāktu tieši tavās rokās? – vaicāju Hēlijai.

H.S. Esmu par to daudz domājusi – ja nu toreiz, laikā, kad Latvija kļuva brīva un īpašumus sāka atdot tiem, kam tie īstenībā piederējuši, es būtu atteikusies?! Acīmredzot viss notika tā, kā bija jānotiek, es biju tajā vietā un tajā laikā, kur bija jābūt. Liktenis.

Šī māja man vienmēr bijusi īpaši mīļa un dārga. Kad pēc Sibīrijas gadiem atgriezos Rīgā, uzreiz devos uz Elizabetes ielas namu, kur vienu gadu biju dzīvojusi, – to gadu pirms 1941. gada jūnija baisajiem notikumiem. Nams piederēja krusttēvam, bet mana ģimene dzīvoja piecistabu dzīvoklī Krišjāņa Barona ielā. Krusttēva ģimenei bija 11 istabu dzīvoklis Elizabetes ielā 21a. Kad 1940. gadā ienāca krievi, vajadzēja “sašaurināties”, un mēs kopā ar krusttēva ģimeni pārvācāmies 33. nama 7. dzīvoklī. 14. jūnijā aizveda krusttēvu, 19. jūnijā – manu ģimeni. Man tajā dienā palika deviņi gadi, māsiņai Renātei bija gads un četri mēneši.

Atgriezusies Rīgā, namu ieraudzīju gluži citādu, nekā to atstā-

teica: “Kam tev tās klapatas!” Tiešās mantinieces, manas māsīcas Amerikā deva man pilnvaru rīkoties, lai gan pašas bija nolēmušas namu pārdot un nopirkt citu māju mums, Latvijas radniekiem. Māsīcai Viviānai stingri pateicu, ka svešā mājā dzīvot neiešu un ka esmu gatava uzņemties nama apsaimniekošanu. Tolaik man bija 60 gadi. Mani dēli Viesturs un Kaspars tolaik vēl studēja.

Jūs uzņēmāties titānisku darbu – atjaunot lielu namu Rīgā, kas turklāt ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis...

Neteikšu, ka tas bija viegli, jā, man bija bailes, vai spēšu to paveikt, bet saņēmos un nolēmu riskēt. Šolaik tas būtu vēl grūtāk, jo ir augušas būvmateriālu cenas, augušas arī birokrātiskās prasības. Par laimi, savulaik iepirku Anglijas firmā flizes, ko tā ražojusi jau pirms simt gadiem, jo tādas – autentiskas – man pieprasīja Valsts kultūras pieminekļu aizradzības inspekcija.

Un tomēr – esmu laimīga un gandarīta, ka varēju paspēt visu izdarīt, ka krusttēva nams ir sakopts un lepni stāv Rīgas centrā.

Kad sākām saimniekot, no “veciem laikiem” neviens iemītnieks te nebija palicis, namā

mita padomju laika mītnieki, 95% krieviski runājošie iebraucēji, kuŗiem te nekas nebija svēts. Piemēram, 4. dzīvoklī mītošais irnieks bija nojaucis un pārdeva grezno, vēsturisko kamīnkārnī un par ietirgoto naudu nopirka automašīnu *Žigulis*... Tālaika namu pārvalde to mierīgi pieļāva. Tika laupīts, aizkrāsots, dedzināts, parketa grīdas “rotāja” gludekļu “silueti”, kas uz tām karsti nolikti. Krievu dzērāji, kam palūdzu nespārdīt ar kāju cēlloka durvis, mani solīja nogalināt, citi, kam aizrādīju, teicās apliet ar verdošu ūdeni. Nu, tādi “stāstiņi”. Turklāt viņi nemaksāja ne īres maksu, ne par komūnālajiem pakalpojumiem, bet es nekad neatslēdzu ne elektrību, ne apkuri, ne karsto

ūdeni – jo domāju, ka tas var kaitēt namam. Tā kā nams bija avārijas stāvoklī, lielākajai daļai iemītnieku, pēc likuma, Rīgas pašvaldībai bija jāpiešķir dzīvokļi, taču irnieki par mani ņirgājās un dzīvokļus neatstāja, novilcinot laiku. Tagad namu apdzīvo inteligenti, patikami cilvēki.

Nama fasādi rotā īpašnieku iniciāli.

Kādā bezmiega naktī iedomājos, ka fasādē ir divi tukši ovāli virs parādes durvīm, kur labi iedērtos krusttēva un krustmātes iniciāļi – *ĢJ* un *KJ*. Lūdzu dēlam Viesturam, lai uzzīmē skices, tad ģimenes “mākslas padome” vienotāties par labāko variantu un pasūtīnājam. Pirms tos uzlikt, vajadzēja arhitektūras pieminekļu inspekcijas at-

netā zaudēju samaņu. Zināju, ka mans tēvs nošauts, bet cerēju, ka vismaz krusttēvs nomiris dabīgā nāvē. Trieciens bija liels... Prokurors man uzlēja ūdeni, lai es atģistos... Kad atguvām namu, uzreiz nolēmu, ka krusttēva piemiņu vajag iemūžināt.

Ko tu ieteiktu darīt ar Stūra māju, jeb kā to tagad mēdz saukt – Teteru namu, ko kā ar karstu kartupeli – nevar sa-prast, kā būt?

Izgājusi cauri Sibīrijas mūža mežiem un zinot, kas notika ar manu tēti, krusttēvu, arī ar brāli, ko nošāva Sibīrijā 13 gadu vecumā, domāju, ka nekas cits, kā vienīgi okupācijas un represiju muzejs tur nevar būt, šaubos, vai kam citam tur ir vieta. Skaists nams, bet ar pārāk drāmatisku auru.

LIGITA KOVTUNA

“Un ko nu?” jeb priecīgi pārsteigumi Dublinā

Jau trešo reizi savās redaktora gaitās dodos pie tautiešiem Īrijā, šoreiz uz grāmatas atvēršanas svētkiem. Ar nacionālo aviokompaniju *Air Baltic* turp un atpakaļ – ja nu kādas noteikumu izmaiņas citā zemē, savējie tak atvedīs mājās! Lidojumi, jāteic, vairs nav gan tik omulīgi kā agrāk, jākārto daudz formalitāšu, kodi, kuŗu jēgu īsti nesaprotu, jo, pērkot biļeti, taču jau atrādīju savu sertifikātu. Esmu likumpaklausīga, daru visu, kas jādara, pustukšajā gaisa kuŗī masku noņemu vien tad, kad atļauts, – ēdot un dzerot.

Dublina man patīk. Un vēl man ļoti patīk Dublīnas taksisti! Tik draudzīgi, runīgi, stāsta par savu pilsētu kā gēdi, ar patīku un zināšanu. Jau pirmajā Dublīnas apciemojumā, 2005. gadā kopā ar Čikāgas Piecišiem (!), pamanīju, ka arī latvieši te ir neparasti draudzīgi un runīgi – acīmredzot pārņēmuši ķeltu labākās īpašības, atraisoties no latviskās atturības. Izrādās, to pārņēmuši arī citu tautu Īrijā mītošie ļaudis, jo – no lidostas uz viesnīcu mani veda uzbeki, citu ceļa gabalu krievi no Ulanudes, pilsētas Aizbaikalā. Un abi uzvedās kā īsti savas mītnes zemes patrioti, stāstīja par labumiem, un tikai par labumiem, ko viņiem sniedz Zaļā sala. Apskaužami!

Silvijas Grigules Džonsas grāmatas “Un ko nu?” atvēršanas sarikojums Latvijas vēstniecībā bija ierasti sirsnīgs, tāds pats, kā 2019. gadā, kad atvērām Sandras Bondarevskas lielisko grāmatu par Pētersoniem Īrijā. Tikai cilvēku mazāk, ievērojot likumpaklausību. Satienu paziņas – Edīti un Nikolas, Liānu, deju kopas *Karbunkuls* nenogurdināmo vadītāju Solveigu Slaidiņu un, protams, miļos Miežus, Ingunu un

Foto pēc sarikojuma – Sandra Bondarevskā, Silvija Grigule Džonsa, šo rindu autore un vēstnieks Jānis Silijs

Imantu, kuŗu jaunajā dzīvoklī tieku uzaicināta ciemos. Un, protams, Sandru, ar kuŗu esmu paspējusi sadraudzēties, darot kopīgus darbus ne vien grāmatniecībā, bet arī diasporas mediju cīņās un (gaidāmajās) uzvarās. Apkampjamies ar šīs pēcpusdienas galveno personu Silviju Griguli Džonsu, jo arī esam tikušas iepriekšējā ciemu reizē. Silvija ir kā “iekonservējusies” – tikpat stalta, moža, dzirkstoša. Sieviete, pār kuŗu gadiem nav varas! Liekas, esmu uzminējusi viņas “recepti” – dzīvesprieks, cilvēkmīlestība, rosīga gara darbināšana, un tad arī rezultāts – Īrijas latviešiem viņa ir gluži kā paraugdāma – ar savu izskatu un stāju, ar savu gaišo prātu un attieksmi pret dzīvi un cilvēkiem.

Imants Miežis

Mātes pēdās aizgājusi arī meita *Libby* – šmauga, skaista, draudzīga sieviete bez vecuma.

Sarikojuma noslēgumā Silvija teica: “Ir apritējuši trīs gadi, kopš manas grāmatas *What next?* atvēršanas tepat, Latvijas vēstniecībā, kad mūsu vēstnieks Siļa kungs teica sirsnīgus vārdus angļu valodā. Šodien mēs visi te runājam mūsu tēvu valodā, un man ir sajūta, ka mana grāmatā ir ieradusies dzimtenē, kur tai ir īstās mājas. Man gan ir tā kā mazliet neērti, ka esmu tai ziedojuši tik maz laika un darba – to visu izdārīja čaklie rūķiši.” Un Silvija saka pateicību Sandrai, latviešu valodas versijas autorei, redaktorei Gundegai Saulītei, māksliniecei Madarai Pavlovičai, īpaši izceļot silto un sirsnīgo grāmatas noformējumu. Pateicības vārdi tiek arī man, izdevējai, un Latvijas Ārlietu ministrijai un PBLA Kultūras fondam par atbalstu. Un īpaša pateicība vēstniekam par iespēju tikties Vēstniecības telpās.

Siļa kungs savā uzrunā cildina Silviju, viņas personību un darbu, vēstot angļu un latviešu valodā stāstu par to, kādus ceļus mūsu tautieši bijuši spiesti mērot, saglabājot savu identitāti, valodu, jā, arī valsti, un cik nozīmīgi ir to pavēstīt nākamajām paaudzēm.

Kā jau pie latviešiem, tiek mītas dāvanas, bet visus pār-

Inguna Mīze

steidz Silvija, uzticot man dāvanu Latvijai ar lūgumu nodot “pareizajās rokās”. Tā ir gana nobružāta, neliela grāmatīņa ar nenovērtējamu emocionālo vērtību – “Gribu to atdot Latvijai. Šī grāmatīņa, drukāta 1941. gadā, tāpat 80 gadus veca “lēdija”, bija pirmā latviešu valodas mācību grāmatā ne vien man, bet daudziem, daudziem *dīpišu* nometņu bērniem. Mēs to devām no rokas rokā, jo citas jau nebija... Iedomājieties, cik daudz pirkstu ir pāršķīruši tās lappuses, cik daudz latviešu pirkstu nospiedumi te iemūžināti! Esmu to ar mīlestību un cieņu glabājusi visus šos gadus, vadājusi sev līdz. Nu, vediet uz Latviju, mājās!”

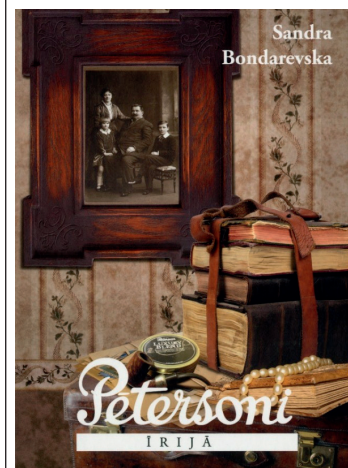
Uzreiz arī vienojamies, ka vēsturiskā relikvija nonāks LAPA mūzejā, vietā, kur zina, kā apieties ar vēstures liecībām.

Atminamies arī, ka Silvijas kundze bijusi latviešu valodas skolotāja trimdā, un viņas skolēnu pulkā ir tādi puīši, kā, piemēram, Mārtiņš Ritiņš un Jānis Kažociņš. Kādi viņi bija? Silvija: “Mārtiņš bija citīgs skolēns, Jānis – ļoti nopietns. Ar abiem joprojām sazinos, zinu, kā viņiem klājas. Pasveiciniet Rīgā!”

Ar to vien jau Dublīnas pārsteigumi nebeidzas – Sandra atklāj “noslēpumu”, proti, Silvijas grāmatā tikusi tulkota kā citkārt

Sandra Bondarevskā

Pētersoni Īrijā

Latvieši Īrijā ieradušies jau 1870. gados, nevis, kā maldīgi tiek uzskatīts, pēc Eiropas Savienības vārta atvēršanas. 1876. gadā te ieradās Kārlis Pētersons un uztaisīja revolūciju pīpju ražošanā... Dublīnas firmas nosaukumā joprojām ir viņa, latvieša, vārds – “Capp & Peterson”. Bet Dublīnas centrā pīpju veikals “Peterson”. Grāmatā izdota 2019. gadā.

Pērciet www.laikagramata.lv vai redakcijā

dzeja: sākumā “parindeņus” jeb tiešo, faktuālo tekstu iztulkojusi tautiete Venēra Vilovska, tad Sandra veikusi literāro apdari, kas tiek vienprātīgi novērtēta par izcilu. Tiešām, grāmatas valoda rit viegli un raiti, skandzīras latviskas intonācijas, vārdi veido skanīgas frāzes, uzburot Latvijas ainavas un cilvēku likteņus, kas sākuši vērties jau bērna dienās. Inguna, vakaru vadot, izraudzījusi spilgtus atmiņu stāstus un citē arī mūsu grāmatu apskatnieku Eduardu Silkalnu. Piebilstot, ka “viņš jau raksta tikai par darbiem, kas ir nozīmīgi, kas viņam pašam nepaiet garām.” Tā ir! “1935. gadā dzimušajai Īrijas latvietei Silvijai Grigulei Džonsai, tagad daudzu bērnu māmiņai un vēl vairāku bērnu vecmāmiņai, grūto izvēļu gadi bija pati skaistākā mūža tiesa. Tai tad arī veltīta viņas sirsnīgā, patiesīgā, dažviet šarmantā grāmatīņa. Tajā neatrodam neviena politiķa, gara darbinieka vai citas slavenības vārdu, neatrodam nekādas ģeopolitiskas, socioloģiskas vai psiholoģiskas analīzes vai vispārējus stāvokļu vērtējumus. Lasām tikai to, ko, par, pārgudru izlikties negribēdams, bērns līdz agrajiem padsmītiem var būt domājis, jutis, pieredzējis. Drāmas, kuŗas kādu nostāda “un ko nu?!” situācijā nepavisam nav šaušalīgas: tās atrisinās vai nu pašas no sevis vai to dalībnieku izpratnes dēļ. Meitene ganībās it kā pazaudē govī (ko nu?), bet drīz vien govīs labprātīgi atgriežas sugasmāsu pulkā, jo govīs taču esot gudri lopiņi,” raksta Silkalns un turpina sajūsmīnāties: “Angļu pāris, atnācis ciemos, tiek pacienāts ar kafiju, kam vecmāmiņa aiz pārskatīšanās cukura vietā piebērusi sāli. Ko nu? Bet angļi, (Turpinājums 9. lpp.)”

WWW.LAIKAGRAMATA.LV

UN KO NU?!

Grāmatas “Un ko nu?!” autore Silvija Grigule Džonsa ir Īrijas veclatviete, Zaļajā salā nokļuvusi līdzīgi citiem latviešu bēgļiem pēc Otrā pasaules kara. Māte sešiem bērniem un 13 mazbērniem, Īrijas latviešu vidē atsaucīga ar savu pieredzi un zināšanām. Viņas grāmatā ir vērtīgs mazāk zināmas latviešu trimdas stāsts, balstīts faktos. Šī ir vien otrā grāmatā par latviešiem Īrijā, kur joprojām mīt un darbojas ievērojama latviešu kopiena.

Grāmatā sarakstīta aizraujoša vēstījuma, balstīta faktos, atklājot arī vēsturisko un specifisko laikmeta fonu. Tapusi pēc 13 gadus vecās mazmeitas rosinājuma, tāpēc sarakstīta valodā, kas saprotama arī pusaudžiem.

Cena 12, - eiro

Grāmatas izdošanu atbalsta PBLA Kultūras fonds

(Turpināts no 8. lpp.)

būdami īsti angļi, piedāvāto kafiju ar nelielu vilcināšanos ne vien izdzer, bet pat uzslavē sevis ielūdzējus par interesantu latviešu sāļo kafiju. Meitene pamana, ka iekāpusi nepareizā vilcienā. Ko nu? Kad vilciens jau uzsāk gaitu un durvis aizveras, viņa pēdējā brīdī no vagona izlec.”

Sarīkojumu filmē un tiešraidē to skatās tie, kas ir portāla *balticireland.ie* lietotāji. Pieņemu, ka vai visi Īrijas tautieši, jo kolleģu medijs ir patiešām profesionāls un “pareizi trāpīts”.

Un tas vēl nav viss! Īrijas draugi mani uzaicina uz viņu iestudētā mūzikla “Miglā iesprostotie” pirmizrādi 13. novembrī! Scēnarija autore Sandra Bondarevska, mūzika – Rasa Stonkus un Signis Jaunzems. Lomās koŗa “LAIR” dziedātāji. Nu, kā lai nebrauc?!

Nākamajā ritā dodos pastaigā pa Zaļās salas galvaspilsētu. Sāku, protams, ar iegriešanos Pētersona pipju veikalā, kas atrodas pašā, pašā Dublinas aktīvajā centrā. Mani uzrunā jauns pārdevējs, kam nekavējos pastāstīt, ka esmu no “Peterson’s native land”.

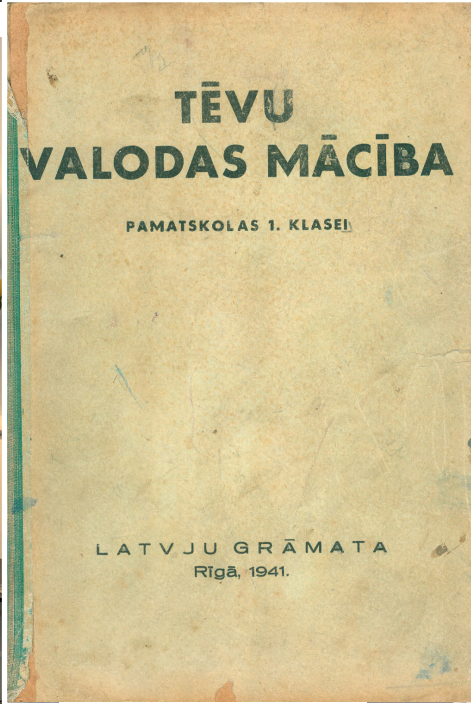
Tieku uzmanības apskauta kā augsta viesņa, saņemu suvenīru un aicinājumu uz foto, ko ielikšot “tiklos”. Veikala saimnieks Gianluigi izņem no skatloga Sandras grāmatu “Pētersoni Īrijā”, lai bilde pilnīga. Jāsūta jauna – vāks pagalam izbalejis! Topot arī grāmata par Kārli Pētersonu angļiski. Nu, tā tiek pucēts Latvijas tēls un atpazīstamība! Pavisam konkrēti.

Sveiki, un uz redzēšanos Dublinā!

Mediju atbalsta fonda
ieguldījums no Latvijas
valsts budžeta līdzekļiem

Blakus vēstniekam Silvijas meita Libby

Elita Baltaiskalna pastāstīja par draudzību ar Silvijas kundzi, par kopā darītiem gluži ikdienišķiem darbiem un sarunām, kas iedvesmo

Ar Gianluigi pie Pētersona pipju veikala

Solveiga Slaidiņa atsūtīja redakcijai šo krāšņo foto, kur Silvijas kundze pozē kopā ar “Karbunkuļa” dejotājiem

JURIS
LORENCIS

Septembrī ceļu pie lasītāja vienlaicīgi sāka divas interesantas un patiesi vērtīgas atmiņu grāmatas. Abas izdotas Rīgā, apgādā "Laika grāmata". Pirmā Voldemāra Hermana "Mana skiču klade", otrā – Egona Strautiņa "Kantoris 72/ 89". Lai arī grāmatas ir visai atšķirīgas stila ziņā, tās lieliski papildina viena otru. Jo abi autori padomju laikos strādāja medijos un pazina viens otru. V. Hermanis es atceros kā politisko komentētāju televīzijas raidījumā "Globuss", kur viņš bieži uzstājās kopā ar Mavriku Vulfsonu. Savukārt Egona Strautiņa rakstiem noteikti biju uzdūries Latvijas kompartijas, kā toreiz teica, "galvenajā orgānā" – laikrakstā "Cīņa". Kā to dēvē pats grāmatas autors – "kantori".

Tātad gan Hermanis, gan Strautiņš padomju laikos piederēja pie žurnālistu elites. Pārbaudīti, uzticami, privilēģēti. Ar iespēju ceļot uz ārzemēm, apmeklēt "specpolikliniku", kā atceras E. Strautiņš. Vai lasīt trimdas presi, kā V. Hermanim: "Specfondā laiku pa laikam lasīju arī Helmara Rudziša Ņujorkā izdoto "Laiku". Avīze turpinājumos publicēja Franka Gordona romānu "Mijkrēslis mikro-rajonā". Interesanta sakritība – līdz F. Gordona aizbraukšanai uz Izraēlu abi, Hermanis un Gor-

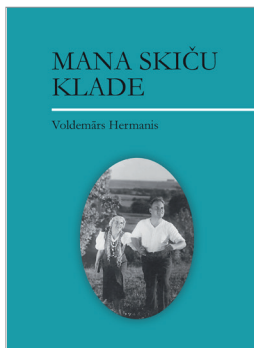
dons, dzīvojuši vienā blokmājā Ķengaragā.

Hermanis televīzijā komentēja starptautiskos notikumus, savukārt Strautiņš "Cīņā" rakstīja par saimniecisko dzīvi. Tas labi jūtams arī šajās atmiņu grāmatās. Hermanis rok "plašāk" un "akadēmiskāk", bet Strautiņš – "dziļāk", arī "dzīvāk". Man abas grāmatas šķiet īpaši interesantas ar to, ka tās atspoguļo padomju laiku ikdienas dzīvi. Bieži absurdo, nedabisko, ačgārno, pat smieklīgo. Tagadējiem Latvijas četrdesmitgadniekiem tās jau ir ainas no citas planētas. Vēl jo vairāk trimdā uzaugušam lasītājam dažas situācijas, tā laika cilvēku domāšana un vērtību skala būs grūti saprotama. Tikai viens piemērs, kas minēts E. Strautiņa grāmatā: "... pati populārākā vīru prece veikalā maksāja 3, 07 rubļus, un milzīgs bija masu sašutums, kad šis cipars uzlēca uz 4,12." Varu paskaidrot – ar "vīru precī" autors saprot pudeli šņabja. Vai tā bija pati "populārākā", par to gan vēl varētu pastrīdēties.

Pavediens, kas aužas cauri abām grāmatām – sadarbība ar padomju sistēmu. Kur tā sākās un kur beidzās? Un kas uzskatāms par sadarbību? Dzīve padomju sistēmā nebija melnbalta, tai bija neskaitāmas pelēkas nokrāsas. Iespējams, pat tādā lietā

Padomju laika pelēkās nokrāsas

VOLDEMĀRS HERMANIS MANA SKIČU KLADE

Sešdesmitie, septiņdesmitie, astoņdesmitie, deviņdesmitie gadi un mūsu gadsimts. Padomju Latvijas žurnālists un Latvijas Republikas žurnālists. Mēs nevaram izvēlēties laiku, kurā dzīvot, bet varam censties

to atspoguļot un izskaidrot. Žurnālists, politiskais apskatnieks Voldemārs Hermanis šajā grāmatā vairāk pievēršas savā dzīves gājumā satikto personību ieskicēšanai – padomju režīmā, pārmaiņu laikā, mūsdienās. Austrumos, Rietumos un pa vidu.

Dainis Caune,
žurnālu "Liesma", "Viesis" un "Sports"
pēdējais galvenais redaktors

EGONS STRAUTIŅŠ KANTORIS 72/89

Šī grāmata nāk klajā zīmīgā laikā – tieši pirms 30 gadiem, 1991. gada augustā, līdz ar puča izgāšanos Latvija atguva savu neatkarību, un līdz ar to nebūtībā aizgāja arī iekārtas rupors laikraksts "Cīņa". Egons pa tam laikam jau bija kļuvis par populārā humora un satīras žurnāla "Dadzis" galveno redaktoru un savu iepriekšējos gados akumulēto ironiju par laiku un cilvēkiem, kas tam katrs savā

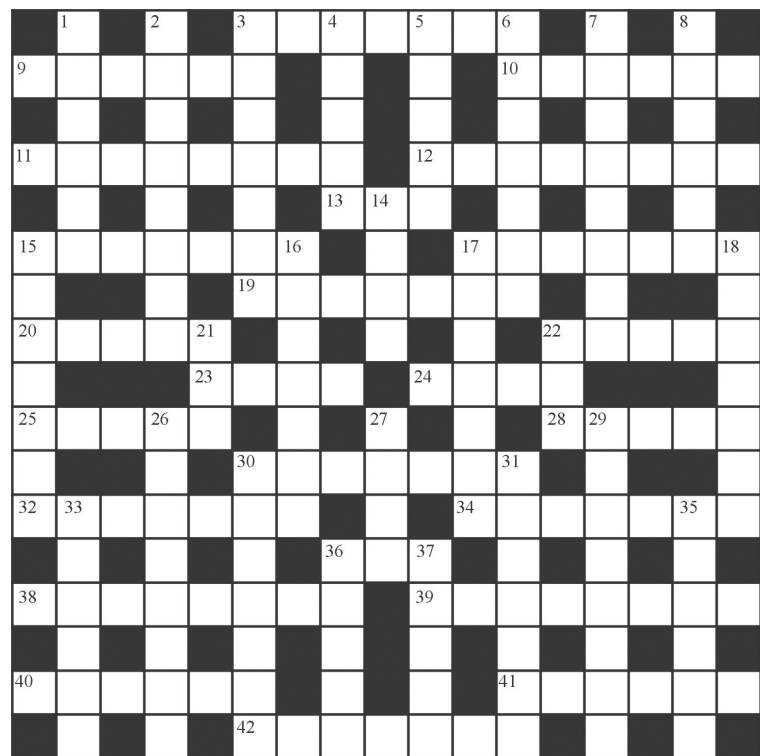
modē kalpoja, varēja izpaust atbilstīgi šim žurnālistikas žanram. Cilvēka varā nav izvēlēties laiku, kad piedzimt, nedz sabiedrisko formāciju, kurā dzīvot. Bet ir lietas, ko tas nemaina, un viena no tām ir aroda profesionalitāte. Žurnālistikā tās rādītāji ir teksta kvalitāte un izteiksmes spilgtums. Tālab šo grāmatu vēlos ieteikt jaunajiem žurnālistiem. Lasiet, mācieties, lasiet arī starp un zem rindām! Bet, jūs, cienījamie vecie ciņubiedri, atminieties, pasmaidiet un – iedvesmojieties!

Ligita Kovtuna, izdevēja

WWW.LAIKAGRAMATA.LV

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Limēniski. 3. Vēdergraižes. 9. Auduma krāsošanas paņēmiens. 10. Dārgakmeņiem greznā valdnieka galvas rota. 11. Nelieli ātrgaitas tanki. 12. Cilindriski kartona vai metāla aizsargapvalki. 13. Japāņu rakstnieks (1924-1993). 15. Īpašs mēteļa, tērpa piegriezums. 17. Cilvēks, kuŗam visi darbi labāk padodas ar kreiso roku. 19. Medicīniski aparāti. 20. Ar ziediem rotātu ratu rindas brauciens svētkos. 22. Jūrmalas

pilsēta daļa. 23. Vācu rakstnieks, domātājs (1749-1832). 24. Izdomājums, nepareiza ziņa. 25. Milna, boze. 28. Latviešu dziedātājs (1907-1987). 30. Jaunas, vēl nebijušas. 32. Latviešu rakstniece (1885-1976). 34. Vēsturisks novads Vācijā. 36. Amazones pieteka. 38. Piekļājīgs, nevainojamas. 39. Atspirdzinošs dzēriens. 40. Neliels sargpostenis. 41. Daugavas pieteka. 42. Graudzāļu dzimtas lopbarības augs.

Stateniski. 1. Karpu dzimtas zivs. 2. Divkosis. 3. Ciets, biezs papīrs. 4. Suņu dzimtas dzīvnieks. 5. Instruments vītnu griešanai. 6. Vienvietīgas sacīkšu motorlaivas. 7. Radioaktīvs ķīmiskais elements. 8. Vieglie kravas automobiļi. 14. Latviešu gleznotājs (1895-1955). 15. Labākais sasniegums kādā sporta veidā. 16. Izrādes norises vieta. 17. Stāvas nogāzes. 18. 1988. gada zemestrīces nopostītā pilsēta Armēnijas ziemeos. 21. Sulīgs auglis. 22. Grieziņš. 26. Krevetes. 27. Informācijas daudzuma mērvienība. 29. Pareģe sengrieķu mītoloģijā. 30. Tiesiskais stāvoklis. 31. Asteru dzimtas augs. 33. Greznas monarha sēdekļis. 35. Tēls Z. Skujiņa romānā "Kolumba mazdēli". 36. Apdzīvota vieta Ludzas novadā. 37. Krustziežu dzimtas augs.

Krustvārdu mīklas (Nr. 35 atrisinājums)

Limēniski. 4. Poseidons. 7. Triko. 8. Utena. 9. Keratozes. 10. Skudra. 11. Eks... 13. Varāns. 18. Lauskas. 21. Karači. 23. Ostina. 24. Lori. 25. Leks. 26. Padegs. 28. Asnate. 29. Adreses. 34. Tērmas. 35. Ass. 37. Krauls. 38. Optimists. 39. Aniss. 40. Laika. 41. "Skaidiena".

Stateniski. 1. Melase. 2. "Idiots". 3. Franko. 4. Pokers. 5. Suslas. 6. Undine. 12. Kase. 14. Madride. 15. Mačetes. 16. Najas. 17. Rases. 19. Atons. 20. Anita. 22. Īls. 23. Osa. 27. Zevs. 30. Verona. 31. Patoss. 32. Krēsla. 33. Alpaks. 35. Apinis. 36. Stīķis.

kā attiecības ar "čeku". Abi autori gaidījuši "čekas maisu" atvēršanu. E. Strautiņš: "Kad beidzot internetā izbēra čekas kartītes, arī es steigšos tās aplūkot un, ko tur slēpt, vispirms meklēju savu uzvārdu. Vai bija pamats satraukumam? It kā ne, taču visādi bez vainas vainīgo stāsti jau bija dzirdēti, tostarp žēlabainas lustrācijas televīzijā. Kartotēkā sastapu daudzus labus paziņas. Normāli puikas, kam mierīgi varētu arī pajautāt – par ko tad tevi "paņēma aiz olām"? Toties tur neatradu dažus uzvārdus, par kuŗu piederību šai publikai man personīgi šaubu nav".

V. Hermanis: "1985. gada maija vidū man paveras iespēja doties uz Īriju, Velsu un Angliju. Braucienu izkārtojusi Latvijas un ārzemju draudzības biedrība. Caur Maskavu, protams. Pirms tam no saviem darba devējiem Kultūras sakaru komitejā esmu saņēmis norādi Londonā sazvanīt Uldi Priedīti, kuŗu personīgi nepazīstu. Līdzdots telefona numurs un vēlējums "papļāpāt par dzīvi". Šī viena epizode garajās žurnālista gaitās varētu nogult paša pierakstos, ja vien vairāk kā pēc trim gadu desmitiem nepārādītos VDK uzražota kartīte Nr. 1166. Uz mana vārda, datēta 1985. gada 18. aprīlī. Tātad pāris nedēļas, kopš iecelts par redaktoru (avīzē "Dzimtenes Balsis" – J.L.). Vervētājs Edvīns Pumpurs man nebija svešs cilvēks. Vairāk gan Draudzības biedrības amatvīrs, tāds čomisks un pretim smaidošs arī Žurnālistu savienībā. Par kalpošanu Stūra mājās 1. daļai, kā minēts kartītē, nekas gan netika runāts".

Labu atmiņu grāmata interesanta ar to, ka tā aizved lasītāju ceļojumā pašam sevī. Mūsu bērnībā un jaunībā, atsauc atmiņā sen aizmirstas sajūtas. Es lasu un atminos – personīgi mani ne Hermanis, ne Strautiņš neko daudz nespēja ietekmēt. Padomju laikos es uzaugu kopā ar britu raidstaciju BBC, tā krievu valodas programmu. Pirmkārt,

šo valodu es sapratu vislabāk. Vēl manas jaunības laikā Lubānas vidusskolā bez latviešu un krievu valodām mācīja tikai vācu valodu. Otrkārt, BBC ziņas un tematiskie raidījumi bija interesanti un pamatīgi. Treškārt – tā bija viena no nedaudzajām Rietumu radiostacijām, kas Latvijas teritorijā netika traucēta. Pēc vidusskolas es izvēlējos studēt fiziku un matemātiku. Pēc iespējas tālāk no padomju ideoloģijas, no meliem! Tikai vēlāk sapratu, ka tādi cilvēki kā es padomju sistēmai patiesībā ir vairāk noderīgi nekā fanātiski Ļeņina mācības sludinātāji. Jo fizīki un matemātīki bija tie, kuŗi konstruēja atombumbas, būvēja raķetes un rēķināja to lidojumu trajektorijas. Vai arī pētīja jaunu materiālu īpašības, kā to darīju es. Pēc neatkarības atgūšanas daži mani bijušie kompartijas vēstures, marksisma – ļeņinisma filozofijas, sociālisma politekonomijas un zinātniskā ateisma pasniedzēji kļuva par pašiem karstākajiem demokrātijas, brīvā tirgus un kristīgās morāles sludinātājiem. Kā saka – lielāki katoļi par Romas pāvestu. Es viņiem neko nepārmetu. Mūsu, latviešu, ir pārāk maz, lai mēs dalītos, šķeltos un apkarotu cits citu. Radio gan sen jau vairs neklausos. Bet BBC man joprojām ir mediju kvalitātes pati augstākā latīņa. Tās interneta lapā ieskatos teju katru dienu, turklāt gan angļu, gan krievu valodās.

Tikmēr grāmatas "Mana skiču klade" un "Kantoris 72/ 89" jau nopērkamas Latvijas grāmatnīcās un interneta veikalā pēc adreses laikagramata.lv. Varu tikai ieteikt, to lasīšana un pārlasīšana noteikti nebūs zemē nomests laiks. Reta greznība modernā laikmeta steigā.

JURIS
GRĪŅEVIČS

Ne jau bieži mūzikas dzīvē gadās notikumi, kas gan paliek mērķtiecību, piesaistot pasaules klases atskaņotājmāksliniekus, populārizējot latviešu atskaņotājmākslu un jaunāko mūziku. Un te centrā izvirzīts mūsu pasaulē visatpazīstamākais skaņradis Pēteris Vasks, kuŗa mūzika te skan katru gadu un ne reizi vien.

Cēsu koncertzāle, ne jau nu tās mākslinieciskās vadības dēļ kļuvusi par unikālu vietu pasaulē. 2021. gads ir Pēteris Vaska 75. jubilejas laiks, un šim notikumam bija veltīts arī jubilejas autorkoncerts, kuŗa vienīgā klausītāja bija komponists ar dzīvesbiedrēni, bet... Kaut arī klātienē klausītāju nebija, daudzi koristi un orķestranti saslima ar Covid-19. Protams, tas kalpoja par iemeslu valdības rīkojumam par publisko koncertu aizliegumu vēl uz pāris mēnešiem.

Te gan jāpiebilst, kā jau to rakstīja latviešu mūzikālās domas klasiķis "Mūzikas Saule", tieši Pēteris Vasks lielo komponistu vidū ir vislielākais ieguvējs no Covid-19 pandēmijas (kas gan netraucēja pašam šo slimību pārslimot). Radītāja plānos šī dižķibele šķiet sen jau bija ielānāta, un Viņš savam izredzētajam lika radīt daudzus skaņdarbus *higieniskajam* sastāvam, proti, stīgu orķestrim. Iespējams, ne tikai skaita ziņā, bet noteikti arī kvalitātes aspektā Pēteris Vasks ir absolūts līderis laikabiedru vidū. Tāpēc, arī 2.

vijoļkoncerts "Vakara gaismā" rakstīts tieši ar stīgu, nevis simfonisko orķestri.

Atšķirībā no baroka vai pat vēlīnā klasicisma skaņražiem, vēlāko paaudžu visizcilākie pārstāvji parasti vairākas rakstīt vairākus koncerta žanra darbus vienam instrumentam. Tās bija bailes, ka neizdosies pārspēt iepriekšējo veikumu. To konsekvēnti ievēroja arī Pēteris Vasks līdz... izcilā čelliste Sola Gabeta apbūra skaņradi ar savu spilgtu sniegumu un tapa 2. koncerts "Klātbūtne".

Acīmredzot, tikpat spēcīgs sugestijas spēks piemita arī vijolniekam Hugo Tičati, kuŗš jau bija izcēlies ar sevišķi iespaidīgu sniegumu latviešu skaņražu mūzikas lasījumos, un 2020. gadā pandēmijas laikā tapa 2. vijoļkoncerts "Vakara gaismā". Te P.Vaska uzdevums bija sevišķi sarežģīts, jo 1997. gadā tapušais koncerts "Tālā gaismā", kas veltīts Gidonam Krēmeram, jau kļuvis par vispopulārāko skaņdarbu savā žanrā ar ļoti daudziem atskaņojumiem un ieskaņojumiem. Vai jaunā kompozīcija spēs līdzināties iepriekšējam šedevram?

Te jātgādina, ka izcilais franču komponists Pols Dikā /Paul Dukas/ pēc sava šedevra "Burvja mācekļa" fantastiskiem panākumiem gandrīz 40 gadus nepublicēja jaunas kompozīcijas, kaut arī turpināja secerēt. Vai šedevra radīšana ir sava veida lāsts māksliniekam? Bet, par laimi, ar šo problēmu saskaras vien ārkārtīgi reti.

Kaut arī Cēsu koncertā jaunadarbs noslēdza programmu, tas, protams, bija vakara galvenais notikums, tāpēc jāsak ar to, jo pārējais būtībā bija klausītāju *iesildīšana*, kaut arī izcilā kvalitātē. Jaundarbs nelika vilties nedz profesionāļiem, nedz arī vienkāršiem skaņu mākslas draugiem, jo, kā vienmēr, Pēteris Vaska mūzikā vissvarīgākā ir emocionālitate, konstruktīvismam it kā atkāpjoties tālākā plānā. Protams, arī te ir t.s. minimālisma estētika ar tonālitate pamatā (tūkstošu gadu laikā nav izgudrots nekas labāks par tonālitate), bet ir arī jaunumi, kādus parasti negaidām no tik cienijama vecuma pārstāvjiem, bet...

Viņi mēdz pārsteigt, piemēram, Džuzepe Verdi. Pārsteidz ne tik daudz skaņu valoda kā neparastais temperaments, īstēni jauneklīga aizrautība, kas organiski apvienota ar vakara mieru un apercigumu. Mūzikā paustas pārdomas par esības jēgu, par mūsu dzīves realitate un galvenais – par milestību, kā jau istam patriotam pret savu Tēviju, ieskanoties īstēni latviskai intonācijai. Detalizēti neanalizējot, kas neiespējami pēc pirmās noklausīšanās un bez notīm, iespaids ir spilgts un galvenais – gaismu aplicinošs, neraugoties uz visām peripetijām. Arī te ir katarse – īpašība, kādas trūkst vai visiem jaunākiem kolēģiem – vai tā kādreiz radīsies? Bet cilvēkiem nevajag vēl vairāk depresijas, un arī mūzikas sūtība nav to veicināt. Koncertā meistarīgi izveidota visai virtuozā solo partija, tās dialogs ar orķestri, spilgtās, spriegās kadences. Iespējams, komponists, tāpat kā Obojas koncertā, tomēr ir bijis pārāk nežēlīgs pret solistu – tādu emocionālo spriedzi, praktiski bez pauzēm, spēj izturēt retie, pie kuŗiem pieder arī īpaši sugestīvais Hugo Tičati. Valdznāja gan viņa vijoles daiļais, tembrāli daudzveidīgais skaņējums, gan sevišķā aizrautība un temperaments. Visu kopumu lieliski vadīja diriģents Normunds Šnē, gan izceļoties ar teicamu saspēli ar solistu, gan arī aplicinot sevišķi plašo dinamisko diapazonu. Orķestris valdznāja ar ļoti izteiksmīgu skaņējumu arī klusinātā dinamikā.

Acīmredzot, pandēmijas ierobežojumu iespaidā visu laiku darbojās ventilācija, 61 kas nedaudz traucēja klusinātās epizodēs, bet to jau var pieciest, ja klātienē var baudīt tādu lielisku koncertu.

VAKARA GAISMĀ

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
● 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU ĻUDINĀJUMS:
● NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas **digitālo versiju**

varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs - uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"

Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.liktenadarzs.lv

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM

ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050

matiss@sk-legal.com

+371 28390346

SPORTS

SPORTS

MĀRTIŅŠ ATILLA IZCĪNA
ZELTU PASAULES
ČEMPIONĀTĀ

Latvijas burātājs Mārtiņš Atila Īrijā izcīnīja zelta medaļu pasaules čempionātā jauniešiem *Laser 4.7* (ILCA 4) klasē. Sešās dienās notikušajā pasaules čempionātā kopumā piedalījās 150 burātāji no 25 valstīm. Pēc pirmajās trīs dienās veiktiem sešiem kvalifikācijas braucieniem burātāji tika sadalīti divās grupās – 75 labākie zelta flotē un pārējie 75 sudraba flotē. Atila no sešiem braucieniem uzvarēja divos, vēl ieņēmot ceturto, septīto, astoto un 24. vietu.

Zelta flotē pirms finālbraucieniem pirmos trīs burātājus šķīra deviņi punkti – līderis ar 17 punktiem bija grieķis Aleksandrs Elefteriadijs, 21 punkts bija Atillam, bet 26 punktus bija iekrājis spānis Antonio Lopess Martiness. Burātājiem punktiem tiek skaitīti attiecīgi viņu ieņemtajām vietām, atskaitot sliktāko rezultātu. Nākamajās divās dienās burātāji veica četrus finālbraucienus. Atila uzvarēja pirmajā, bija piektais otrajā, bet nākamajos divos ieņēma 12. un 14. pozīciju. Piektajā finālbraucienā Atila ieņēma 29. vietu, kas viņam bija vissliktākā no kopumā 11 braucieniem, tādējādi netika skaitīta kopējā rezultātā. Ar to gan pietika, lai Mārtiņš nodrošinātu uzvaru ar 77 punktiem. Otrais ar 83 punktiem bija Elefteriadijs, bet trešo vietu ar 88 punktiem ieņēma itālis Masimiljāno Antonjaci. Pērn Atila šajā pašā klasē izcīnīja piekto vietu Eiropas čempionātā jauniešiem.

Patlaban Mārtiņš Atila mācās Lielbritānijā, netālu no Londonas esošajā Sevenoksa skolā, kas piedāvā burāšanas treniņu iespējas. Papildus tam chorvatu trenera Damira Nakrsta vadībā Mārtiņš regulāri piedalās treniņnometnēs Chorvatijā, Itālijā, Grieķijā.

KĒLS OPTIMISTISKI
PAR LATVIJAS IZLASES
NĀKOTNI

Latvijas volejbola izlases treneris Avo Kēls pēc piedzīvotā zaudējuma Eiropas čempionāta finālturnīra astotdaļfināla kārtas spēlē pauda optimismu par valstsvienības nākotni. Latvijas vīriešu volejbola izlase Ostravā Eiropas čempionāta finālturnīra astotdaļfinālā ar rezultātu 0:3 (14:25, 13:25, 16:25) zaudēja Itālijas vienībai.

Avo Kēls

“Mēs nospēlējām savā limenī, tikām astotdaļfinālā,” pēc spēles

sarunā ar Latvijas Volejbola federāciju teica Kēls. “Tāds ir to komandu liktenis, kuŗas grupā ieņem ceturto vietu. Tās *play-off* spēlē pret grupu pirmajām komandām. Pirmo desmit komandu klase tomēr ir daudz augstāka nekā mums šobrīd.” Kaut ko vairāk izdarīt esot traucējusi Itālijas volejbolistu spēlētprasme. “Katru komandu spēlē tā, kā tai ļauj pretinieks, un pretinieks ļoti kvalitatīvi spēlēja aizsardzībā, servju uzņemšanā un uzbrukumā. Tas, cik grūti viss bija un cik ātri viss beidzas – tāpat kā pret Franciju un Vāciju –, spēlētājiem jāpatur galvas, lai sasniegtu to, kā mums vēl pietrūkst,” pozitīvo pēdējos trīs zaudējumos Eiropas topa komandām saskata speciālists. Nepārvarot astotdaļfinālu, Latvijas izlase meistarsacīkstēs noslēdza 16. vietu.

“Par Latvijas izlases nākotni esmu optimistiski noskaņots, jo gandrīz visi izlases spēlētāji sezonu aizvadījis normālās ligās. Un domāju, ka volejbolisti, kuŗi pēc klubu sezonas pavasarī atgriezies izlasē, atkal būs spēruši soli vai divus uz priekšu,” sacīja Avo Kēls. Pēc 16 gadu pārtraukuma Eiropas meistarsacīkstēs uzvarēja Itālijas izlase. Finālciņā Itālija piecos setos ar rezultātu 3:2 (22:25, 25:20, 20:25, 25:20, 15:11) uzvarēja Slovēnijas vienību.

SMAIĻOTĀJAM PASAULES
ČEMPIONĀTĀ BRONZA

Kopenhāgenā notiekošajā pasaules čempionātā smaiļošā un kanoe sprintā Latvijas smaiļotājs Roberts Akmens (*attēlā*) 200 metru sacensībās vieniniekos izcīnīja trešo vietu.

Par pasaules čempionu 200 metru sacensībās vieniniekos tika kronēts Itālijas sportists Andrea Di Liberto, kuŗš finišēja 34,78 sekundēs. No viņa par 0,02 sekundēm atpalika zviedrs Peters Menings, bet Akmenim līdz zelta medaļai pietrūka 0,16 sekundes.

Vēl A finālā 500 m distancē divniekiem startēja Aldis Vilde/Aleksejs Rumjancevs, kuŗi izcīnīja astoto vietu. Vilde/Rumjancevs no uzvarētājiem spāņiem (Markuss Valcs/Rodrigo Germa-de) atpalika 2,17 sekundes. Madara Aldiņa 500 metru sacensību B finālā ieņēma deviņto vietu, dalību pasaules čempionātā noslēdzot ar 18. vietu.

STENDA ŠAUŠANA

Ar Latvijas šāvēja Dainis Upelnieka uzvaru beidzies Baltijas atklātā čempionāta fināls stenda šaušanā, informē Latvijas Šaušanas federācija (LŠF).

Dainis Upelnieks

Apaļajā stendā par Baltijas čempionu kļuva Upelnieks, finālā aiz sevis atstājot Lietuvas sportistu Ronaldu Račinski. Latvijas sportistam Kaspāram Avenam tika trešā vieta. Junioru konkurencē apaļajā stendā Baltijas čempiona godā tika Lauris Pēteris Vējš, bet trešajā vietā – Roberts Kēniņš. Komandu vērtējumā Latvijas apaļā stenda komanda ierindojās trešajā vietā.

Tranšeju stendā viss pirmais trijnieks tika Igaunijas sportistiem. Pirmajā vietā ierindojās Andress Kulls, otrajā – vecmeistars Haiki Jānsalu, bet trešajā – Aili Pops. Labākais no Latvijas sportistiem bija Atis Vēveris, kuŗš finālā ierindojās piektajā vietā.

Junioru konkurencē tranšeju stendā labākais bija Kārlis Jurgenovskis, trešajā vietā ierindojās Leons Kļaviņš.

BRIEDIS NEMAINA SVARA
KATEGORIJU UN
CĪNĪSIES RĪGĀ

Latvijas bokseris Mairis Briedis pēc ilgāka pārtraukuma oktobrī atkal kāps ringā, oktobra vidū aizvadot cīņu *Arēnā Rīga*.

Briedis 16. oktobrī *Arēnā Rīga* pirmajā smagajā svarā (*Cruiserweight*) cīnīsies pret vācieti Artūru Mannu.

LATVIJA DEIVISA
KAUSA DUELĪ ZAUDĒ
TURCIJAI – 0:4

Latvijas vīriešu tenisa izlase Deivisa kausa Pasaules otrās grupas duelī zaudēja Turcijas tenisistiem. Turkiem ierindā ir visi spēcīgākie, kamēr Latvijai no labākajiem trūka otrās raketes Mārtiņa Podžus (pasaules ranga sarakstā 466. vietā), Kārļa Ozoliņa (961.), kā arī vēl triju pasaules rangā esošo tenisistu. Latviju vienspēlēs pārstāvēja pašmāju pirmā rakete Gulbis (196.) un nomināli trešais numurs, profesionālajā tenisā zem Vācijas karoga startējošais Štrombachs (671.). Vispirms Štrombachs zaudēja Turcijas izlases liderim Čelikbilekam (170.) ar 6:7 (4:7), 4:6, bet pēc tam Gulbis ar 4:6, 1:6 zaudēja Ilkelam (176.). Ernests Gulbis un Roberts Štrombachs dubultspēlē ar 6:2, 3:6, 4:6 zaudēja Altam Čelikbilekan un Cemam Ilkelam, Latvijai nonākot iedzinējos ar 0:3.

Tā kā dueļa iznākums jau bija skaidrs, abu izlašu vadošie tenisti vairs laukumā nedevās dodot iespēju citiem sportistiem. Otrās dienas pirmajā vienspēlēs rangā nesošais Edgars Manušis ar rezultātu 1:6, 2:6 zaudēja turkam Ergi Kirkinam (ATP 311.), kuŗš savai izlasei panāca 4:0. Ceturto vienspēli izlases nolēma neaizvadīt. Pēc zaudējuma Latvijas izlasei

SĒRAS

Dieva mierā aizgājis sabiedriskais darbinieks, ilggadējais PBLA priekšsēdis un uzticīgs draugs DV organizācijai

JĀNIS KUKAINIS

Dzimis 1943. gada 12. jūnijā Rīgā, miris 2021. gada 15. septembrī Kalamazoo, ASV

*Ir tikai viena Latvija,
un citas nav nekur.*
(Andrejs Eglītis)

Viņu miļā piemiņā paturēs
Daugavas Vanagu centrālā valde

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Apieņotajā Metodistu dievnamā, Akas ielā 13. Dievkalpojumi 2021. gada 26. septembrī plkst. 13 (Akas ielā un attālināti) bez kafijas galda un svētdienas skolas. Un 10. oktobrī plkst. 13 (Akas ielā un attālināti) ar kafijas galdu un svētdienas skolu (ar Covid-19 sertifikātiem).

VĀCIJA

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck* un *Wredestrasse* krustojumā, svētdien, 10. oktobrī pulksten 15 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos mācītājs Rolands Eimanis un diakone Rasma Gundega Ieviņa. Mēs esam lūgti ievērot pašreizējos koronas drošības noteiku-

mus: nēsāt maskas un sēdēt ar atstarpām. Pēc dievkalpojuma sekos sabiedriska pēcpusdienā ar kafijas galdu un azaidu groziņu veidā draudzes namā.

Virzburgā, *Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2*, sestdien 25. septembrī plkst. 13:30 paredzēts dievkalpojums. Māc. Elmārs Ernsts Rozītis. Sarunāts, ka arī šoreiz atkal varēsim pēc tam vēl pakavēties kopā draudzes telpās.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien 3. oktobrī plkst. 15 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Māc. Elmārs E. Rozītis. Domājam par iespēju, pēc tam vēl pakavēties kopā.

nākamajā gadā būs jācinās par vietas saglabāšanu otrajā grupā.

Latvijas tenisiste Jeļena Ostapenko Luksemburgas WTA 250 serijas turnīra otrajā kārtā ar rezultātu 6:2, 4:6, 6:1 pārspēja Nīderlandes tenisisti Arianni Hartono.

Ceturtdaļfināla spēlē Ostapenko ar rezultātu 7:6 (8:6), 6:2 pārspēja Alizē Kornē no Francijas. Turpinājumā Ostapenko, kas WTA rangā ieņem 30. vietu un šajā turnīrā izlikta ar trešo numuru, ar 6:1, 7:6 (7:4) pieveica 48. pozīcijā esošo un Luksemburgā ar septīto numuru spēlējošo Krievijas Tenisa federācijas (FTR) pārstāvi Ludmilu Samsonovu un iekļuva otrajā finālā šosezon. Finālā Ostapenko ar rezultātu 3:6, 6:4, 4:6 zaudēja dānietei Klārai Tausonei, neaizstāvot pērn izcīnīto titulu.

PĻAVIŅŠ UN TOČS ŠĶIRAS,
PĻAVIŅŠ MEKLĒS CĪTU
PARTNERI

Latvijas plūdmales volejbolisti Mārtiņš Pļaviņš un Edgars Točs pēc savas sadarbības pārtraukšanas uzsver, ka viņi šķiras kā draugi, jo vairs nav pārliecināti par iespējām progresēt, spēlējot kopā. Pļaviņš/Točs paziņoja, ka pēc Pasaules tūres finālā oktobrī viņi pārtrauks savu sadarbību.

36 gadus vecais Pļaviņš stāstīja, ka, neraugoties uz savu vecumu, viņš ir gatavs jauniem izaicinājumiem, cīnoties vēl trīs gadus, lai tiktu uz Parīzes Olimpiskajām

spēlēm. “Ceļazīmi uz olimpiskajām spēlēm izcīnījām 2019. gadā, bet kopš tā laika mums bija lejupslīde. Šogad rezultāti bija švaki, to varēja norakstīt uz traumām, bet emocionāli kaut kā likās... Vēl šodien ar Edgaru runājam, viņš teica, ka lēmums pareizs,” skaidroja Pļaviņš.

Mārtiņš Pļaviņš: “Mans mērķis ir tikai olimpiskās spēles. Citu mērķu man vairs nav. Tikai tādēļ palieku sportā. Pēc trim gadiem man būs 39 gadi, ceru būt labā formā, bet vajadzētu blakus kādu, kuŗš grūtā brīdī pavilktu. Tagad es jaunajam pāriniekam iedošu vairāk, bet vēlāk jau vajadzētu būt otrādi. Varbūt jāizvēlas kāds, kuŗš ir mazliet isāks, bet ātrs un ar labu kopējo spēli. Katrai komandai ir savi plusi un mīnusi. Ja blakus ir pārinieks ar labu servi, kuŗš var ielikt četrus “eiskus”, tad bloks vispār nav vajadzīgs. Noturi serves uzņemšanu un labs variants. Man jāskatās, kuŗš pēc trim gadiem varētu būt labs spēlētājs. Kaut kādas kandidātūras ir, bet vēl ar treneri jārunā.”

P. Karlsons